БУТУН ДУНЁ ПРОЛЕТАРЛАРИ, БИРЛАШИНГИЗ!

СОВЕТ ЎЗБЕКИСТОНИ

ЎЗБЕКИСТОН КП МАРКАЗИЙ КОМИТЕТИ, ЎЗБЕКИСТОН ССР ОЛИЙ СОВЕТИ ВА МИНИСТРЛАР СОВЕТИ ОРГАНИ

ГАЗЕТА 1918 ЙИЛ 21 ИЮНДАН ЧИҚА БОШЛАГАН ● № 125 (17.407). ● 3 июнь 1979 йил, якшанба ● Баҳоси 2 тийин.

● РЕСПУБЛИКА МЕҲНАТКАШЛАРИ БЕШ ЙИЛЛИК МЕҲНАТ ВАХТАСИДА

● ИЛҒОР ПИЛЛАКОРЛАРНИНГ ЗАФАРЛИ ОДИМЛАРИ

● СУРХОНДАРЁЛИКЛАРНИНГ ЧОРВА ОЗУҚАСИ МЎЛ-КЎЛЛИГИ УЧУН КУРАШИ АВЖИДА

Сурхондарё области хўжаликларида пичан ўримига киришилди. Бу йил областда 750 минг тонна пичан тайёрланади. Термиз районидаги «Октябрь 40 йиллиги» колхози механизаторлари Боботоғ ўтлоқларида пичан ўрмоқдалар. Улар планни уч баравар ортиғи билан адо этиш учун зўр ғайрат билан меҳнат қилишмоқда. Суратларда: юқорида — механизатор Равшан Омоков. Пастда — пичан ўрими пайти.

И. Хўжаев фотолари. [ЎзТАГ].

КПСС БИЛАН ВСИП, СОВЕТ СОЦИАЛИСТИК РЕСПУБЛИКАЛАРИ ИТТИФОҚИ БИЛАН ВЕНГРИЯ ХАЛҚ РЕСПУБЛИКАСИ ЎРТАСИДА ҚАРДОШЛАРЧА ДЎСТЛИК ВА ҲАР ТОМОНЛАМА ҲАМКОРЛИКНИ ЯНАДА РИВОЖЛАНТИРИШ ТЎҒРИСИДА

ҚЎШМА БАЁНОТ

Венгрия Социалистик ишчи партияси Марказий Комитети, Венгрия Халқ Республикаси Президиуми ва Министрлар Советининг таклифига биноан Совет Иттифоқи Коммунистик партияси Марказий Комитетининг Бош секретари, СССР Олий Совети Президиумининг Раиси Л. И. Брежнев бошчилигидаги Совет Социалистик Республикалари Иттифоқининг партия-ҳукумат делегацияси 1979 йил 30 майдан 1 июнгача расмий дўстона визит билан ВХРда бўлди.

Совет делегацияси ҳамма жойда самимий, дўстона кутиб олинди. Бу эса Совет Иттифоқи билан Венгриянинг, КПСС билан ВСИПнинг бузилмас бирлиги ва бирдамлигини яққол намойиш қилди ва совет ҳамда венгер халқларининг ўзаро самимий иззат-ҳурматини акс эттирди.

СССР партия-ҳукумат делегацияси парламент биносида Венгрия ишчилар синфининг вакиллари билан учрашди. Л. И. Брежнев шу бинода Чепель металлургия ва машинасозлик комбинати коллективига Октябрь Революцияси орденини топширди. Делегация Венгрия пойтахтидаги баъзи янги қурилишларни кўздан кечирди ва ривожланган социалистик жамиятни барпо этаётган қардош венгер халқининг ҳаёти билан танишди.

Визит давомида музокаралар олиб борилди. Бу музокараларда қуйидагилар қатнашди:

— Совет томонидан — КПСС Марказий Комитетининг Бош секретари, СССР Олий Совети Президиумининг Раиси Л. И. Брежнев, КПСС Марказий Комитети Сиёсий бюросининг аъзоси, СССР ташқи ишлар министри А. А. Громико, КПСС Марказий Комитети Сиёсий бюросининг аъзоси, КПСС Марказий Комитетининг секретари К. У. Черненко, КПСС Марказий Комитетининг секретари К. В. Русаков, КПСС Марказий Комитетининг аъзоси, СССР Министрлар Совети Раисининг ўринбосари И. В. Архипов, КПСС Марказий Комитетининг аъзоси, Украина Компартияси Львов область комитетининг биринчи секретари В. Ф. Добрик, КПСС Марказий Комитетининг аъзоси, СССРнинг ВХРдаги элчиси В. Я. Павлов;

— Венгрия томонидан — Венгрия Социалистик ишчи партияси Марказий Комитетининг Биринчи секретари Я. Кадар, ВСИП Марказий Комитети Сиёсий бюросининг аъзоси, ВХР Президиумининг Раиси П. Лошонци, ВСИП Марказий Комитети Сиёсий бюросининг аъзоси, ВХР Министрлар Советининг Раиси Д. Лазар, ВСИП Марказий Комитети Сиёсий бюросининг аъзоси, ВСИП Марказий Комитетининг секретари К. Немет, ВСИП Марказий Комитетининг секретари А. Денеш, ВСИП Марказий Комитетининг аъзоси, ВСИП Будапешт шаҳар комитетининг биринчи секретари Л. Мехеш, ВСИП Марказий Комитетининг аъзоси, ВХР ташқи ишлар министри Ф. Пуйя, ВСИП Марказий Комитетининг аъзоси, ВХРнинг СССРдаги элчиси М. Сюреш.

Музокараларда:

— Совет томонидан: КПСС Марказий Комитетининг аъзоси, КПСС Марказий Комитетининг бўлим мудири Л. М. Замятин, КПСС Марказий ревизия комиссиясининг аъзоси, КПСС Марказий Комитети Бош секретарининг ёрдамчиси А. И. Блатов, КПСС Марказий Комитети бўлим мудирининг ўринбосари Г. А. Киселев, КПСС Марказий Комитети бўлими маслаҳатчилар группасининг раҳбари Н. В. Шишлин, СССР ташқи ишлар министрининг катта ёрдамчиси В. Г. Макаров;

— Венгрия томонидан: ВСИП Марказий Комитети халқаро бўлимининг мудири Я. Берец, ВСИП Марказий Комитети агитация ва пропаганда бўлими мудирининг ўринбосари Л. Фодор, ВХР ташқи ишлар министрининг ўринбосари И. Рошка ҳам иштирок қилдилар.

Музокараларнинг қатнашчилари Совет—Венгрия муносабатларини янада ривожлантиришнинг энг муҳим йўналишларини муҳокама қилдилар, тинчлик ва халқаро кескинликни юмшатиш учун курашнинг, жаҳон коммунистик ва ишчилар ҳаракатининг актуал проблемалари юзасидан фикрлашиб олдилар.

Совет коммунистлари, совет халқи Венгрия меҳнаткашларининг ВСИП XI съезди қўйган жуда катта вазифаларни амалга оширишда эришган катта муваффақиятларидан астойдил хурсанддирлар. Совет делегацияси ВСИПнинг ривожланган социализм қурилиши масалаларини — ишчилар синфи, кооперативлаштирилган деҳқонлар, зиёлиларнинг иттифоқини мустаҳкамлаш, партиянинг халқ билан алоқаларини чуқурлаштириш, социалистик демократияни такомиллаштириш масалаларини ижодий тарзда ишлаб чиққанлигига жуда катта қизиқиш билан қаради. ВХР ва ВСИПнинг Европада ҳамда бутун жаҳонда тинчликни қарор топтириш ишига, социалистик ҳамдўстликни мустаҳкамлаш, халқаро коммунистик ва ишчилар ҳаракати жипслигини мустаҳкамлашга, халқларнинг миллий ва социал озодлик йўлидаги курашига қўшган ҳиссаси мамнуният билан таъкидлаб ўтилди. Совет Иттифоқи Коммунистик партияси, совет халқи Венгрия коммунистлари, меҳнаткашларининг СССРга нисбатан интернационал ўртоқлик ва қардошлик руҳига юксак баҳо берадилар.

Венгрия коммунистлари, венгер меҳнаткашлари совет халқининг КПСС XXV съезди қарорларини амалга оширишда эришган жуда катта муваффақиятларига юксак баҳо берадилар. Венгрия томони совет халқининг ўз ленинчи Коммунистик партияси раҳбарлигида коммунистик жамият қурилишида тарихий натижаларга эришганлигини мамнуният билан қайд этди. Совет Иттифоқининг янги ижтимоий тузумни вужудга келтириш соҳасидаги тажрибаси жаҳондаги ижтимоий тараққиёт учун принципиал аҳамиятга эгадир. Совет Иттифоқининг бутун жаҳонда тинчликни сақлашда, халқларнинг социал тараққиёт ва миллий мустақиллик учун курашида етакчи роль ўйнаётганлиги уқтириб ўтилди. Совет Иттифоқи, КПСС замонамиздаги барча революцион кучлар — социалистик ҳамдўстлик, халқаро коммунистик ва ишчилар ҳаракати, миллий-озодлик ҳаракати бирлигини мустаҳкамлашга қаратилган изчил интернационалистик сиёсатни ўтказиб келмоқдалар. Венгер халқи СССРни ўз дўсти ва иттифоқчиси деб билишни ўзи учун катта шараф деб ҳисоблайди. Венгер халқи СССРнинг амалий бирдамлиги ва ўртоқларча мададига комил ишонч билан умид боғлай олади.

I

Томонлар ВХР партия-ҳукумат делегациясининг 1974 йилда СССРга қилган визити вақтида эришилган ҳамда олий даражадаги кейинги учрашувлар натижасида янада ривожлантирилган ва конкретлаштирилган принципиал аҳдномалар қандай амалга оширилаётганлигини кўриб чиқдилар. Делегациялар мамнуният билан шуни қайд қилдиларки, Совет—Венгрия муносабатлари СССР билан ВХР ўртасида дўстлик, ҳамкорлик ва ўзаро ёрдам тўғрисида 1967 йилда тузилган шартномага, КПСС XXV съезди ва ВСИП XI съездининг қарорларига тамомила мувофиқ равишда тез ва муваффақиятли ривожланиб бормоқда.

Совет Иттифоқи ва Венгрия социал тузумининг муштараклиги, совет ва венгер халқлари туб манфаатларининг бирлиги, марксизм-ленинизм ва социалистик интернационализм принципларига садоқат Совет Иттифоқи билан Венгрия ўртасидаги қардошларча дўстликнинг мустаҳкам негизидир. Совет—Венгрия иттифоқи самарали иттифоқ эканлигини ҳаёт жуда яққол тасдиқламоқда. Бу иттифоқ ҳар икки мамлакат манфаатларини ҳимоя қилишни гарантиялайди, социалистик ҳамдўстликнинг жипслиги ва халқаро таъсирини мустаҳкамлашга, Европада ва бутун жаҳонда тинчлик ҳамда хавфсизликни мустаҳкамлашга хизмат қилади.

КПСС билан ВСИПнинг қардошларча жипслиги СССР билан ВХР ўртасидаги, совет ва венгер халқлари ўртасидаги дўстона муносабатларни ҳамда ҳамкорликни ривожлантиришнинг ҳаракатлантирувчи кучидир. Олий даражадаги учрашувларнинг мунтазам равишда ўтказилаётганлиги, доимий амалий алоқалар, тажрибани кенг кўламда айирбошлаш ҳар икки партиянинг фаолиятини бойитади, улар олдида турган вазифаларни мақбул тарзда ҳал этиш имконини беради. Ҳар икки партия ўртасида ўзаро астойдил иззат-ҳурмат, самимият ва КПСС билан ВСИПнинг ўзаро тўлиқ ишончи руҳида таркиб топган муносабатлар ҳамма босқичларда партия ташкилотларининг алоқаларини СССР Олий Совети билан ВХР Давлат мажлиси ўртасидаги, ҳар икки мамлакатнинг ҳукуматлари, давлат ва жамоат ташкилотлари ўртасидаги алоқа ва биргалашиб ҳаракат қилишни янада кенгайтиришга бутун чоралар билан ёрдам беради.

СССР билан ВХРнинг келгусидаги иқтисодий ҳамкорлигининг асосий йўналишлари тўғрисида келишиб олинди. Делегациялар товар оборотининг жадал ўсаётганлиги, ишлаб чиқариш соҳасидаги ҳамкорликнинг ривожланаётганлиги, узоқ муддатга мўлжалланган иқтисодий битимлар тузилаётганлиги Совет Иттифоқи ва Венгрия олдида турган халқ хўжалик вазифаларини ҳал этишга ёрдам беради, деб таъкидладилар. СССР ва ВХР ҳукуматлари бошлиқларининг яқинда ўтказилган учрашувида эришилган принципиал аҳдномаларнинг амалга оширилиши ўзаро манфаатли хўжалик алоқаларини чуқурлаштиришга хизмат қилади.

Томонлар планлаштириш соҳасида биргаликда олиб бориладиган ишларни такомиллаштириш, ишлаб чиқаришни кооперациялаш ва ихтисослаштиришни ривожлантириш зарур, деб ҳисоблайдилар. СССР ва ВХР экономикасининг энг муҳим тармоқлари ўртасида 1990 йилгача бўлган даврда ишлаб чиқаришни ихтисослаштириш ва кооперациялаш юзасидан узоқ муддатга мўлжалланган программани ишлаб чиқишни зудлик билан тугаллаш муҳим эканлиги таъкидланди.

Ҳар икки мамлакат ўртасидаги илмий-техникавий ҳамкорлик анча катта муваффақиятларга эришганлиги қайд этилди. Бундай ҳамкорлик 30 йилдан буён муваффақиятли ривожланмоқда. Томонлар биргаликда олиб борилаётган илмий ишларнинг халқ хўжалиги учун берадиган самарасини оширишни, ана шу илмий ишларни Совет—Венгрия иқтисодий муносабатларининг эҳтиёжлари билан янада маҳкам боғлаб боришни актуал вазифа, деб ҳисоблайдилар.

Делегациялар йирик халқ хўжалик проблемаларини, шу жумладан ёқилғи-хом ашё соҳаларидаги проблемаларни ҳал этишда қардош мамлакатларнинг ўзаро маҳкам боғланиб иш кўриши муҳим эканлигини таъкидлаб, «Союз» магистрал газ қувурининг, Винница—Альбертирша юқори вольтли электр линиясининг қурилиши ҳамда ишга туширилиши бунинг ёрқин намунаси эканлигини уқтириб ўтдилар. Ана шу магистрал газ қувури ва электр линияси Ўзаро Иқтисодий Ёрдам Кенгашига аъзо бўлган мамлакатлар қурувчиларининг кўп минг кишилик коллективлари интернационал ҳамкорлиги доирасида барпо этилди.

Совет Иттифоқи билан Венгрия Ўзаро Иқтисодий Ёрдам Кенгашининг фаолиятини ривожлантириш ва такомиллаштиришга бундан буён ҳам бутун чоралар билан ёрдам бериш

(Давоми иккинчи бетда).

НАМАНГАН ПИЛЛАКОРЛАРИНИНГ МУВАФФАҚИЯТИ

Наманган областининг қишлоқ хўжалик меҳнатчилари КПСС XXV съезди ва Ўзбекистон Компартияси XIX съездининг тарихий қарорларини амалга ошира бориб, КПСС Марказий Комитети 1978 йил июль ва ноябрь Пленумларининг қарорларидан руҳланиб, социалистик мусобақани кенг авж олдириб, пилла тайёрлаш халқ хўжалик плани ва социалистик мажбуриятларини муддатидан илгари, 1 июнда бажардилар. Тайёрлов пунктларига 2770 тоннадан кўпроқ ана шу қимматли хом ашё етказиб берилди. Ҳар қути қурт уруғидан 73 килограммдан пилла олинди. Область хўжаликлари беш йилликнинг тўрт йили планидан ташқари давлатга 1307 тонна пилла сотдилар. Задарё райони ва областнинг 21 хўжалиги беш йиллик топшириқларини адо этдилар.

Учқўрғон, Норин, Тўрақўрғон, Поп, Янгиқўрғон, Наманган, Уйчи районларининг, Наманган шаҳрининг пиллакорлари давлатга пилла сотиш планлари ва мажбуриятларини ошириб бажардилар. Косонсой ва Чуст районларининг хўжаликлари планни бажариш арафасида турибдилар.

Ҳар қути қурт уруғидан 77-82 килограммга етказиб пилла олган Задарё, Янгиқўрғон районларининг пиллакорлари энг юқори ҳосилдорликка эришдилар. Задарё районидаги «Гигант», Наманган районидаги Свердлов номли, Тўрақўрғон районидаги Калинин номли, Янгиқўрғон районидаги «Москва», Чуст районидаги «Ўзбекистон», Учқўрғон районидаги «Партия XXIV съезди», Норин районидаги «Октябрь», Уйчи районидаги «Ленин йўли» колхозлари, Поп районидаги Ленин номли территориал ишлаб чиқариш бирлашмаси, Косонсой районидаги «Қуқумбой» совхози ҳар қути қурт уруғидан 80—95 килограммдан пилла олдилар.

Задарё районидан Салимахон Эргашева, Косонсой районидан Гавҳархон Назарова, Наманган районидан Солияхон Нажмиддинова, Норин районидан Муборакхон Мамажонова, Поп районидан Хотирахон Мақсудова, Тўрақўрғон районидан Оминахон Мамажонова, Уйчи районидан Тўхтахон Азизова, Учқўрғон районидан Донохон Ҳакимова, Чуст районидан Турдиби Зокирова, Янгиқўрғон районидан Рислиқхон Отахонова, Наманган шаҳридан Маъмурахон Ғиёсова сингари моҳир пиллакорлар ҳар қути қурт уруғидан 101—125 килограммдан пилла олдилар.

Пиллакорлар бу ғалабани пиллачиликни саноат асосига кўчириш соҳасида колхозчилар ва совхоз ишчиларининг фидокорона меҳнати, фан ютуқлари ва илғор тажриба кенг қўлланилганлиги, партия, совет, касаба союз ва комсомол ташкилотлари, қишлоқ хўжалик ва тайёрлов органларининг катта ташкилотчилик иши, ғоявий-тарбиявий ишларни олиб борганликлари натижасида қўлга киритдилар.

Пиллани териб, топшириш давом этмоқда. Область пиллакорлари ўз имкониятларини ҳисоблаб чиқиб давлатга яна 265 тонна пилла сотишга аҳд қилдилар.

Совет партия-ҳукумат делегацияси Ватанига жўнаб кетди

БУДАПЕШТ, 1 июнь. (ТАСС). КПСС Марказий Комитетининг Бош секретари, СССР Олий Совети Президиумининг Раиси Л. И. Брежнев бошчилигидаги Совет партия-ҳукумат делегациясини Венгрия пойтахтининг аҳолиси уч кун мобайнида ғоят қизғин ва сидқидилдан қабул қилди. Делегация расмий дўстона визит билан Венгрия Халқ Республикасига борган эди. Бугун будапештликлар яна проспектларга, кўчаларга, майдонларга чиқдилар ва Леонид Ильич Брежневни, Совет делегацияси аъзоларини шодиёна табриклаб турдилар, уларга оқ йўл тиладилар.

СССР ва ВХР давлат байроқлари, транспарантлар билан безатилган Ферихедь аэропортига минглаб кишилар келишди. Бу ерда фахрий қоровул саф тортиб турди, фахрий қоровул бошлиғи Совет делегацияси бошлиғига рапорт берди.

Тўплардан отилган миллатлар салютининг садолари гумбирлайди. СССР ва ВХР давлат гимнлари янграйди.

Л. И. Брежнев ва Я. Кадар ўртоқлар фахрий қоровул сафи олдидан ўтадилар. Леонид Ильич Брежнев, делегация аъзолари — КПСС Марказий Комитети Сиёсий бюросининг аъзоси, СССР ташқи ишлар министри А. А. Громико, КПСС Марказий Комитети Сиёсий бюросининг аъзоси, КПСС Марказий Комитетининг секретари К. У. Черненко, КПСС Марказий Комитетининг секретари К. В. Русаков, КПСС Марказий Комитетининг аъзоси, СССР Министрлар Совети Раисининг ўринбосари И. В. Архипов, КПСС Марказий Комитетининг аъзоси, Украина Компартияси Львов область комитетининг биринчи секретари В. Ф. Добрик Венгриянинг партия ва давлат арбоблари билан, Будапешт меҳнаткашларининг вакиллари билан самимий хайрлашадилар. Пионерлар Совет Иттифоқидан келган меҳмонларга гуллар тақдим этадилар.

Аэродромда Совет партия-ҳукумат делегациясини ВСИП Марказий Комитети Сиёсий бюросининг аъзоси, ВХР Президиумининг Раиси П. Лошонци, ВСИП Марказий Комитети Сиёсий бюросининг аъзоси, ВХР Министрлар Советининг Раиси Д. Лазар, ВСИП Марказий Комитети Сиёсий бюросининг аъзолари Д. Ацел, В. Бенке, Б. Биску, Ш. Гашпар, К. Немет, Д. Немеш, М. Овари, И. Хусар, И. Шарлош, ВСИП Марказий контроль комиссиясининг раиси Я. Брутьо, ВСИП Марказий Комитети секретарлари Ш. Борбей, А. Денеш, И. Дьери, Ф. Хаваши, М. Кором, ВХР Президиумининг аъзолари, министрлар, ВХР жамоат ташкилотларининг раҳбарлари кузатиб қолдилар. ВСИП Марказий Комитетининг аъзоси ВХРнинг СССРдаги элчиси М. Сюреш, КПСС Марказий Комитетининг аъзоси, СССРнинг ВХРдаги элчиси В. Я. Павлов Жанубий группа қўшинларининг қўмондони генерал-полковник В. И. Сивенок, совет элчихонасининг, Венгриядаги бошқа совет муассасаларининг ходимлари ҳам шу ерда эдилар

Будапештдаги дипломатия ваколатхоналарининг бошлиқлари, давлатларнинг ҳарбий атташелари кузатиб қолувчилар орасида эди.

КПСС Марказий Комитетининг аъзоси, КПСС Марказий Комитетининг бўлим мудири Л. М. Замятин, КПСС Марказий ревизия комиссиясининг аъзоси, КПСС Марказий Комитети Бош секретарининг ёрдамчиси А. И. Блатов, КПСС Марказий Комитети ишлар мудирининг ўринбосари М. Е. Могилевец делегация билан бирга жўнаб кетдилар.

«ИЛ-62» самолёти Москва томон учиб кетди.

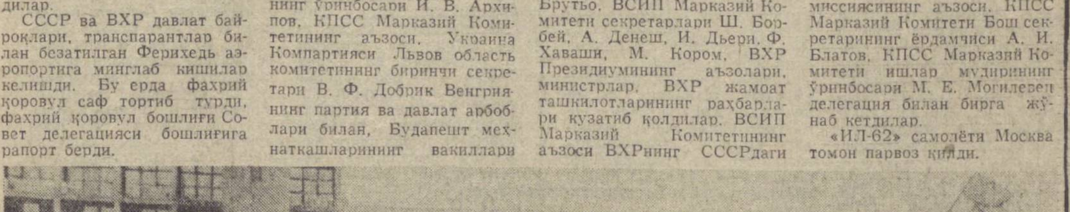

Суратда: Совет партия-ҳукумат делегациясини аэродромда кузатиб қолиш пайти.
ТАСС махсус мухбирлари В. Мусаэльян ва В. Соболев телефотоси.

Венгрия Социалистик ишчи партияси Марказий Комитетининг Биринчи секретари ўртоқ Янош КАДАРга

Венгрия Халқ Республикаси Президиумининг Раиси ўртоқ Пал ЛОШОНЦИга

Венгрия Халқ Республикаси Министрлар Советининг Раиси ўртоқ Дьерд ЛАЗАРга

Совет партия-ҳукумат делегацияси Венгрия Халқ Республикасидан жўнаб кета туриб, азиз ўртоқлар, сизга, ВСИП Марказий Комитетига, ВХР Президиуми ва Министрлар Советига, бутун венгер халқига шоду хуррамлик билан, қардошларча кутиб олганликлари учун яна бир марта самимий ташаккур изҳор қилади.

Визит якунлари чуқур мамнуният ҳисларини уйғотади. Биз партияларимизни, халқларимизни ва мамлакатларимизни муттасил мустаҳкамлаш, ҳар томонлама Совет—Венгрия ҳамкорлигини чуқурлаштириш йўлида биргаликда олға қараб яна катта қадам қўйдик.

Совет ва венгер халқлари, социалистик ҳамдўстлик, бутун жаҳонда тинчлик иши бахт-саодати йўлида қардошларча иттифоқимиз янада мустаҳкамланиб, ривожланаверсин.

Л. БРЕЖНЕВ.
Самолёт бортидан.

СОВЕТ ПАРТИЯ-ҲУКУМАТ ДЕЛЕГАЦИЯСИ МОСКВАГА ҚАЙТИБ КЕЛДИ

КПСС Марказий Комитетининг Бош секретари, СССР Олий Совети Президиумининг Раиси Л. И. Брежнев бошчилигидаги Совет партия-ҳукумат делегацияси 1 июнда Будапештдан Москвага қайтиб келди. Делегация Венгрия Социалистик ишчи партияси Марказий Комитети, ВХР Президиуми ва ВХР Министрлар Советининг таклифига биноан расмий дўстлик визити билан Венгрия Халқ Республикасида бўлди.

Делегация составида КПСС Марказий Комитети Сиёсий бюросининг аъзоси, СССР ташқи ишлар министри А. А. Громико, КПСС Марказий Комитети Сиёсий бюросининг аъзоси, КПСС Марказий Комитетининг секретари К. У. Черненко, КПСС Марказий Комитетининг секретари К. В. Русаков, КПСС Марказий Комитетининг аъзоси, СССР Министрлар Совети Раисининг ўринбосари И. В. Архипов, КПСС Марказий Комитетининг аъзоси, Украина Компартияси Львов область комитетининг биринчи секретари В. Ф. Добрик, КПСС Марказий Комитетининг аъзоси, СССРнинг ВХРдаги элчиси В. Я. Павлов бор эди.

Совет Иттифоқининг давлат байроқлари билан безатилган Внуково аэродромида делегацияни КПСС Марказий Комитети Сиёсий бюросининг аъзолари Ю. В. Андропов, В. В. Гришин, А. П. Кириленко, А. Н. Косыгин, М. А. Суслов, КПСС Марказий Комитети Сиёсий бюроси аъзолигига кандидатлар В. В. Кузнецов, Б. Н. Пономарев, М. С. Соломенцев, КПСС Марказий Комитетининг секретарлари И. В. Капитонов, В. И. Долгих, М. В. Зимянин, М. С. Горбачев ва бошқа расмий кишилар кутиб олдилар.

(ТАСС).

26 МИНГ ТОННА ПИЛЛА УЧУН

ПИЛЛАКОРЛАР РАПОРТИ

Пахтачи райони пиллакорлари қабул пунктларига 220,7 тонна ўрнига 230 тонна «кумуш тола» етказиб бериб, областда биринчи бўлиб маррага етиб келдилар. Ҳар қути қурт уруғидан 85 килограммдан зиёд пилла олинди. «Самарқанд», «Пахтакор», Киров номли, Охунбобоев номли, Карл Маркс номли колхозларнинг пиллакорлари райониинг улкан хирмонига, айниқса, баракали улуш қўшдилар. Давлатга пилла топшириш қизғин давом эттирилияпти.

ҲУРМАТ ТАХТАСИ

Пилла тайёрлаш планини муддатидан илгари бажарганлиги учун «Ҳурмат тахтаси»га ёзилади:

Наманган области (область партия комитетининг секретари М. Камолов, область ижроия комитетининг раиси М. Обидшоев, область комсомол комитетининг секретари Д. Дадажонова, область ипакчилик бошқармасининг бошлиғи Р. Умарова).

КОСМИК ДУШ

УЧИШНИ БОШҚАРИШ МАРКАЗИ, 1 июнь. (ТАСС). Владимир Ляхов билан Валерий Рюминнинг орбита бўйлаб учишининг ўн тўртинчи ҳафтаси тугаётир. Бугун экипаж ювинди. Космонавтлар кун давомида душ установкасини ишга тайёрладилар ва душ қабул қилдилар.

Кеча комплекс ичида қуёш бурчаги ҳолатининг иллюминатор орқали фотосурат олишга таъсирини аниқлайдиган техникавий эксперимент бажарилди. Олинган маълумотлар иллюминаторнинг ташқи юзи қанчалик чанг бўлганлигини аниқлашга ҳам имкон беради. Эксперимент орбитанинг ёруғ участкасида комплекснинг гравитацион стабилланиш режимида ўтказилди.

Экипаж «қотишма» установкасида Совет—Болгария қўшма «Пирин» экспериментини бажарди. Бу экспериментдан мақсад вазнсизлик шароитларида солиштирма вазни оз ва механик характеристикалари бирмунча юқори ғовак металлар олишдан иборатдир.

Космонавтлар ихчам «Елена» гамма-телескопининг ёрдами билан ер атрофи космик фазосидаги гамма-нурланиш ва зарядланган зарра оқимларини яна бир қур ўлчаб кўрдилар.

Кун мобайнида экипаж ўз фаолиятини киносуратга туширди, велоэргометр ва тренажерда жисмоний машқлар қилиш билан шуғулланди.

Космонавтларнинг докладлари ва телеметрик информация маълумотларига кўра, станция билан иккала кема ичидаги системалар нормал ишлаб турибди.

Владимир Ляхов билан Валерий Рюмин ўзларини яхши ҳис қилмоқдалар.

ҚЎШМА БАЁНОТ

(Боши биринчи бетда)

ниятидадирлар. Ўзаро Иқтисодий Ёрдам Кенгашининг 30 йиллик тажрибаси экономика, фан ва техника соҳасида қардош давлатларнинг ўз куч-ғайратларини биргалашиб сарф қилишлари ғоят катта афзалликларга эга эканлигини жуда яққол тасдиқлайди. Улар социалистик иқтисодий интеграция комплекс программасини амалга ошириш манфаатларини кўзлаб, зўр ғайрат билан тегишли чораларни кўрадилар. Ўзаро Иқтисодий Ёрдам Кенгашига аъзо бўлган мамлакатлар ҳамкорлигининг узоқ муддатга мўлжалланган тармоқ программаларини амалга оширишда актив қатнашадилар. Совет Иттифоқи билан Венгрия иқтисодий интеграцияни тобора олға бостиришни қардош мамлакатларнинг муваффақиятли социал-иқтисодий тараққиётининг муҳим резерви, деб биладилар.

Делегациялар идеология соҳасида совет — венгер ҳамкорлигига катта эътибор бердилар ва Совет Иттифоқи билан Венгриядаги идеология муассасалари, оммавий ахборот воситаларининг ижодий тарзда ўзаро иш кўришига актив биргаликда ёрдам беришга интилаётганликларини билдирдилар. Визит давомида маданий ва илмий ҳамкорлик тўғрисидаги Совет—Венгрия битими имзоланди. Бу битим ана шу соҳалардаги алоқаларни кенгайтириш ва чуқурлаштириш учун Совет Иттифоқи ва Венгрия халқларини ўзаро маънавий бойитиш учун янги имкониятлар очиб беради.

Ҳар икки делегация Совет—Венгрия дўстлигини ривожлантириш ва чуқурлаштириш жамоатчилик ғоят кенг доираларининг иши бўлиб қолганлигини мамнуният билан қайд этдилар. Улар Совет—Венгрия дўстлиги жамияти ва Венгрия—Совет дўстлиги жамиятининг фаолиятига ижобий баҳо бердилар. Бу жамиятлар ҳар икки қардош халқни бир-бирига яқинлаштиришга актив ёрдам бермоқда.

II

СССР ва ВХР делегациялари халқаро ҳаётнинг энг муҳим проблемалари юзасидан батафсил фикрлашиб олдилар. Томонлар Варшава Шартномасида қатнашувчи давлатларнинг 1978 йил ноябрь ойида Москвада қабул қилинган декларациясида жаҳон тараққиётига берилган баҳонинг актуаллигини қайд этдилар. Европада ва жаҳонда анча ижобий силжишлар билан бир қаторда халқаро майдонда «совуқ уруш» даврини қайтаришга интилаётган империализм ва реакция кучлари ҳануз актив ҳаракат қилмоқдалар. НАТОнинг милитаристик доиралари социалистик ҳамдўстлик мамлакатларига нисбатан ҳарбий устунликка эришиш мақсадини кўзлаган ҳолда қуролланиш пойгасини кучайтирмоқдалар, халқаро кескинликни юмшатиш негизларига путур етказишга уринмоқдалар.

Совет Иттифоқи ва Венгрия Варшава Шартномасида қатнашувчи ўз иттифоқчилари билан биргаликда кескинликни юмшатиш жараёнини мустаҳкамлаш ва кенгайтириш, бу жараённи кенг қамровли ва муқаррар давом этадиган жараёнга айлантириш учун бундан буён ҳам ҳамма чораларни кўрадилар.

СССР ва ВХР Европа қитъасидаги давлатлар ўртасида ишончни мустаҳкамлаш ва ҳарбий кескинликнинг юмшатилишини амалга ошириш соҳасида амалий тадбирлар кўришни ғоят муҳим вазифа деб ҳисоблайдилар. Социалистик давлатларнинг Европада хавфсизлик ва ҳамкорликка бағишланган кенгашда қатнашган барча мамлакатлар ўртасида бир-бирига қарши ядро қуролини, шунингдек оддий қуролларни биринчи бўлиб ишлатмаслик тўғрисида шартнома тузиш ҳақидаги таклифи шу мақсадни кўзда тутади. Эндиликда Якунловчи актга мувофиқ амалга оширилаётган ишонч тадбирларига қўшимча равишда қўшинларнинг бир жойдан иккинчи жойга кўп миқдорда кўчирилиши, йирик ҳарбий-ҳаво машқлари тўғрисида, Умумевропа кенгашида қатнашган давлатларнинг территориал сувлари яқинида ўтказиладиган ҳарбий-денгиз машқлари хусусида олдиндан хабар бериб қўйиш ҳақидаги таклифларнинг амалга оширилиши ҳам ҳарбий кескинликни юмшатиш ва Европа давлатлари ўртасида ишончни мустаҳкамлаш соҳасида фойдали қадам бўлур эди.

Варшава Шартномасида қатнашувчи давлатлар ташқи ишлар министрлари комитетининг Будапештда ўтказилган мажлисида Европадаги барча давлатларнинг, АҚШ ва Канаданинг иштироки билан сиёсий конференция чақириш хусусида социалистик мамлакатлар кўрсатган янги муҳим ташаббус ана шу таклифларнинг ҳаммасини, шунингдек бошқа давлатларнинг ҳарбий қарама-қарши туришни пасайтиришга, қуролли кучлар ва қурол-яроғларни тўплашни камайтириш ҳамда қисқартиришга, Европада тинчлик ва хавфсизликни мустаҳкамлашга олиб борадиган таклифларини амалий равишда кўриб чиқиш учун кенг имкониятлар очиб беради.

Томонлар шу нарсага аминдирларки, СССР билан АҚШ ўртасида стратегик ҳужум қуролларини чеклаш тўғрисидаги шартноманинг тузилиши халқаро хавфсизлик ва тинчликни мустаҳкамлаш учун жуда муҳим аҳамиятга эга бўлади. Бу шартноманинг амалга оширилиши қуролланиш пойгасини чеклаш йўлида олға қараб қўйилган катта қадам бўлади.

СССР ва ВХР Марказий Европада қуролли кучлар ва қурол-яроғларни қисқартириш тўғрисида Венада олиб борилаётган музокараларда олға силжиш кераклигини қатъиян ёқлаб чиқмоқдалар. Социалистик давлатларнинг таклифлари бу музокараларни битимларни амалий равишда ишлаб чиқиш изига тушириш учун шарт-шароитларни вужудга келтиради. Эндиликда бутун гап Ғарб мамлакатларининг ана шу таклифларга конструктив жавоб беришида қолган.

Томонлар Европа қитъасидаги аҳволни кўриб чиқиш вақтида қуйидагиларни яна таъкидлаб ўтдилар: Хельсинкида қабул қилинган Якунловчи акт принциплари ва аҳдномаларини изчиллик билан тўла амалга ошириш қитъада ва бутун жаҳонда вазиятни янада яхшилаш ишига хизмат қилади. Умумевропа кенгашида қатнашган давлатлар вакилларининг 1980 йилда Мадридда бўлажак учрашуви бу борада ижобий роль ўйнаши керак. Совет Иттифоқи билан Венгрия бу учрашувнинг муваффақиятли ўтказилишига амалий ҳисса қўшишга тайёрдирлар.

Ўзаро Иқтисодий Ёрдам Кенгаши билан Европа иқтисодий ҳамжамияти ўртасидаги ўзаро муносабатларнинг асослари тўғрисидаги битимнинг тезроқ тузилиши Европада ҳуқуқий жиҳатдан тенг ва ўзаро манфаатли ҳамкорликни кенгайтириш йўлида қўйилган конкрет қадам бўлур эди.

Будапешт, 1979 йил 1 июнь.

Делегациялар Балқон мамлакатларида тинчлик, яхши қўшничилик ва ҳамкорликни мустаҳкамлаш кераклигини айтдилар. Улар Балқон мамлакатларининг халқлари кескинликни юмшатиш ва тинчлик ишига душман бўлган кучларнинг кирдикорлари натижасида ана шу муҳим районнинг мушкуллик ва бесарамжонлик ўчоғи бўлиб қолишига йўл қўймайдилар, деб умид билдирдилар.

СССР ва ВХР Яқин Шарқдаги воқеаларнинг хатарли ривожидан ташвишланаётганликларини билдирдилар. Улар АҚШ ҳимоясида Миср билан Исроил ўртасида тузилган ва арабларга қарши қаратилган сепарат шартномани қатъиян рад этаётган араб мамлакатлари билан бирдам эканликларини яна таъкидладилар.

Томонлар Хитойнинг кескинликни юмшатишга путур етказиш ва кескинликнинг янги ўчоқларини вужудга келтиришга, ҳарбий можаролар туғдиришга қаратилган гегемончилик, экспансиячилик йўли тинчликни, замонамиздаги барча революцион ва эрксевар кучларнинг манфаатини жиддий хавф остида қолдиради, деб таъкидладилар.

Совет Иттифоқи ва Венгрия Хитой агрессиясини мардона даф этган қаҳрамон вьетнам халқи билан интернационал бирдамликларини яна изҳор қиладилар ва барча тинчликсевар кучлар билан биргаликда Вьетнам Социалистик Республикасининг Жануби-Шарқий Осиёда тинчлик ўрнатиш ҳамда хавфсизликни мустаҳкамлашга қаратилган конструктив позициясини қатъиян қўллаб-қувватлайдилар.

СССР билан ВХР Хитойнинг ҳозирги ташқи сиёсатига принципиал баҳо бериш билан бир қаторда хитой халқи билан дўстликка интилаётганликларини, тинч-тотув яшаш принциплари асосида Хитой Халқ Республикаси билан нормал давлатлараро муносабатларни қўллаб-қувватлашга тайёр эканликларини тасдиқлайдилар.

СССР билан ВХР Осиё, Африка ва Лотин Америкасининг империализмга, эски ва янги мустамлакачиликка ҳамда ирқчиликка қарши, миллий мустақиллик ва социал тараққиёт учун курашаётган халқларини актив қўллаб-қувватламоқдалар. Улар блокларга қўшилмаслик ҳаракатининг бу курашдаги ижобий ролини қайд этдилар ва блокларга қўшилмаган мамлакатлар давлат ва ҳукуматлари бошлиқларининг 1979 йил сентябрь ойида Гаванада ўтказиладиган конференцияси империалистларнинг жабр-зулм ва зўравонлик сиёсатига қарши курашга, тинчликни ҳамда халқлар хавфсизлигини мустаҳкамлашга янги ҳисса қўшади, деб умид қилаётганликларини билдирдилар.

Томонлар социалистик ҳамдўстликдаги қардош мамлакатларнинг ташқи сиёсат соҳасида биргаликда қилаётган ҳаракатларини чуқурлаштиришга бундан буён ҳам бутун чоралар билан кўмаклашишга қатъий қарор берганликларини изҳор қилдилар. Бу ҳаракат кескинликни юмшатиш ва жаҳондаги сиёсий иқлимни соғломлаштириш жараёнини тезлаштирувчи қудратли восита бўлиб майдонга чиқмоқда. Томонлар тинчлик ва халқаро хавфсизликнинг ишончли воситаси бўлган Варшава Шартномаси ташкилотини мустаҳкамлаш тадбирларини изчиллик билан амалга оширишга тайёр эканликларини тасдиқладилар.

III

Халқаро коммунистик ва ишчилар ҳаракатига доир бир қанча масалалар юзасидан фикрлашиб олинди.

Томонлар халқаро куч бўлган замонавий коммунистик ҳаракатнинг роли ва таъсири ўсиб бораётганлигини таъкидладилар. Термоядро урушининг олдини олиш, қуролланиш пойгасини тўхтатиш ва қуролсизланиш, давлатларнинг ижтимоий тузуми қандай бўлишидан қатъи назар, улар ўртасида тинч-тотув яшаш принципларини қарор топтириш, гегемонизмга қарши кураш, мустамлакачилик ва ирқчиликни тугатиш каби жуда муҳим проблемалар ва бошқа проблемалар, аввало, социалистик мамлакатлардаги, шунингдек капиталистик мамлакатлардаги коммунистик ва ишчи партияларнинг ташаббуси ҳамда биргаликда қилаётган ҳаракатлари туфайли жаҳон сиёсатининг диққат марказига қўйилди.

КПСС ва ВСИП Маркс, Энгельс, Лениннинг жамиятни революцион тарзда ўзгартириш, социализм ва коммунизм қурилиши тўғрисидаги таълимотини ривожлантираётган қардош партияларнинг ижодий изланишларини иззат-ҳурмат қиладилар. Синфий кураш ва социалистик ўзгаришларнинг муштарак қонуниятлари ҳам, ҳар бир мамлакатдаги конкрет тарихий вазият ва ўзига хос миллий шароитлар эътиборга олинган тақдирда бундай изланишлар самарали эканлигини турмуш тасдиқлаб турибди.

Совет ва Венгрия коммунистлари барча коммунистик ва ишчи партиялар ўртасидаги ўзаро муносабатларнинг икки томонлама мулоқат давомида ва халқаро учрашувларда, шу жумладан, 1976 йилда Берлинда ўтказилган конференцияда ишлаб чиқилган ҳамда ҳамма томонидан қабул этилган нормалари негизида бу партиялар ўртасидаги ўртоқларча ҳамкорликни ривожлантириш учун изчил кураш олиб бормоқдалар.

Музокараларнинг қатнашчилари барча қардош партиялар интернационал бирдамлигининг роли ўсиб бораётганлигини, уларнинг биргаликда қиладиган ҳаракатларини янада кучайтириш, ҳамкорлик ва жипсликни мустаҳкамлаш зарур эканлигини таъкидладилар. КПСС билан ВСИП бу йўлда зарур бўлган ҳамма чораларни кўрдилар ва кўраверадилар.

* * *

Совет ва Венгрия томонлари самимият, қардошларча дўстлик, тамомила ҳамжиҳатлик вазиятида ва муҳокама этилган барча масалалар юзасидан КПСС билан ВСИП, СССР билан ВХР қарашларининг бирлиги вазиятида ўтган музокараларнинг натижаларидан астойдил мамнундирлар. Совет Иттифоқи партия-ҳукумат делегациясининг Венгрия Халқ Республикасига қилган расмий дўстона визити СССР билан ВХРнинг интернационал қардошлиги ва кўп қиррали ҳамкорлигини янада чуқурлаштириш ишига хизмат қилади, социалистик ҳамдўстликни мустаҳкамлашга янги ҳисса бўлиб қўшилади, деб ишонч билдирилди.

КПСС Марказий Комитетининг Бош секретари, СССР Олий Советн Президиумининг Раиси Л. И. Брежнев КПСС Марказий Комитети, СССР Олий Совети Президиуми ва Совет ҳукумати номидан ВСИП Марказий Комитетининг Биринчи секретари Я. Кадар бошчилигидаги Венгрия Халқ Республикаси партия-ҳукумат делегациясини расмий дўстлик визити билан Совет Иттифоқига келишга таклиф этди. Бу таклиф мамнуният билан қабул қилинди.

Л. БРЕЖНЕВ,
Совет Иттифоқи Коммунистик партияси Марказий Комитетининг Бош секретари, СССР Олий Совети Президиумининг Раиси.

Я. КАДАР,
Венгрия Социалистик ишчи партияси Марказий Комитетининг Биринчи секретари.

Амударё сувини Толимаржон сув омборига кўтариб берадиган 7-насос станцияси қурувчилари зарбдорларча меҳнат қилиб тўққиз агрегатдан иккитасини Улуғ Октябрь байрамигача ишга туширишга аҳд қилдилар. Суратда: «Гидрострой» трестининг 8-қурилиш-монтаж бошқармаси электр пайвандчиси Валентина Цветкова.

Ш. Шаропов фотоси.

ЛЕНИН ЙЎЛИДАН

Л. И. БРЕЖНЕВ АСАРЛАРИНИНГ ЕТТИНЧИ ТОМИ

Сиёсий адабиёт нашриёти КПСС Марказий Комитети Бош секретари, СССР Олий Совети Президиумининг Раиси Л. И. Брежневнинг «Ленин йўлидан» асарларининг еттинчи томини (1978 йил январь — 1979 йил март) нашр этди.

Тўплам материалларида КПСС, унинг улуғ Ленин ишларининг содиқ ва букилмас давомчиси, замонамизнинг атоқли сиёсий арбоби ўртоқ Л. И. Брежнев бошчилигидаги Марказий Комитети, Марказий Комитет Сиёсий бюросининг партия XXV съезди, КПСС Марказий Комитети Пленумлари тарихий қарорларини бажара бориб, амалга ошираётган ғоят буюк ишлари акс эттирилган.

Китоб «Кичик ер», «Тикланиш» ва «Қўриқ» номли эсдаликлар билан бошланади. Бу асарлар ленинчи партиямиз ва совет халқининг уруш шароитида ҳам, тинчлик шароитида ҳам қилган қаҳрамонларча бунёдкорликлари эпопеясидир.

Тўпламнинг мазмуни ўртоқ Л. И. Брежневнинг КПСС Марказий Комитети, унинг Сиёсий бюроси ва секретариатининг, коллектив ишига, партия ва Совет давлатининг бутун кўп қиррали фаолиятига мислсиз ҳисса қўшганлигини акс эттиради.

Л. И. Брежневнинг бундан илгариги барча асарлари сингари еттинчи томга кирган асарлари ҳам чуқур назарий ва ғоявий мазмун билан тўлиб тошган. Бу асарлар коммунистларга, барча совет кишиларига, бутун прогрессив инсониятга коммунизм ва тинчлик учун кураш истиқболлари ҳамда вазифаларини равшан тушуниб олишга ёрдам беради.

ДЎСТЛИК ВА ҲАМКОРЛИК УЧУН

Осиё ва Африка қитъаларидаги ёшлар ташкилотлари вакилларининг халқаро семинари 2 июнь куни Тошкентда ўз ишини тамомлади. Семинар қатнашчилари ёшларнинг ўз мамлакатларини ривожлантиришда иштирок этишига доир энг муҳим проблемаларни тўрт кун мобайнида муҳокама қилдилар. Тошкент учрашуви «Дўстлик ва ҳамкорлик учун!» шиори остида ўтди.

Ривожланаётган 11 мамлакат ёшлар ташкилотларининг, шунингдек, Жаҳон Демократик Ёшлар Федерацияси билан Араб ёшлари иттифоқининг вакиллари Орджоникидзе районидаги «Қизил Ўзбекистон» колхозида бўлдилар, пойтахтдаги 4-шаҳар махсус ҳунар-техника билим юртида бўлғуси мутахассисларни тайёрлаш жараёни билан танишдилар, Тошкент ёшлари билан учрашдилар.

Семинар қатнашчилари ўз нутқларида ривожланаётган мамлакатларда империализмнинг оқибатларини тезроқ тугатиш ҳақида, порлоқ келажак учун курашда ёш авлоднинг жипслиги ва бирдамлиги тўғрисида гапирдилар. Улар тинчлик ва социализм ишига хиёнат қилган Пекиннинг сиёсатини қаҳр-ғазаб билан қоралаадилар. АҚШ бошчилигида тузилган Исроил—Миср сепарат шартномасининг Яқин Шарқдаги можарони тинч бартараф этиш учун хатарли эканлиги қайд этиб ўтилди.

(ЎзТАГ).

УЗБЕКИСТОН ССР ОЛИЙ СОВЕТИ ПРЕЗИДИУМИДА

Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиуми ўнинчи беш йиллик учинчи йили топшириқларини СССР Конституциясининг бир йиллиги шарафига муддатидан илгари бажариш ва моддий ресурслардан оқилона фойдаланиш борасида қабул қилинган социалистик мажбуриятларни бажаришда актив қатнашганликлари учун республика сув хўжалиги ташкилотлари ходимларининг катта бир группасини Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиумининг Фахрий ёрлиғи билан мукофотлади.

ЧЎЛҚУВАРЛАР ТЎҒРИСИДАГИ ЗАВҚЛИ ҚИССА

Австрия Коммунистик партиясининг «Глобус» нашриётида Леонид Ильич Брежневнинг «Қўриқ» китобини жамоатчиликка тақдим этиш маросими ўтказилди. Нашриёт бу китобни немис тилида кўп нусхада чоп этди.

Нашриёт директори Г. Заславский шу ерда ҳозир бўлган кишиларга мурожаат қилиб, Л. И. Брежневнинг «Кичик ер», «Тикланиш» ва «Қўриқ» асарлари бутун жаҳонда жуда катта қизиқиш туғдирганлигини айтди.

Бу китобларнинг биз учун асосий қиммати шундаки, деди у, ўзининг бутун куч-ғайратини партияга, халққа, мустаҳкам тинчлик ва инсоният тараққиёти учун курашдан иборат олижаноб ишга бағишлаган давлат арбоби ва сиёсий арбоб китобхонларга мурожаат қилади. Совет Иттифоқи Коммунистик партияси ва Совет давлатининг раҳбари иш билан ғоят банд бўлишига қарамай, ҳаммани қизиқтираётган асарларни яратди. Бутун жаҳон совет халқининг шонли ишларига қойил қолмоқда.

Китобхон олдида уруш оловидан шараф билан ўтган, бутун ғайрат-шижоати ва қалбининг ҳароратини халққа бағишлаган ҳамда бизнинг планетамизда тинчликни сақлаш учун ҳормай-толмай курашаётган киши намоён бўлади.

Г. Заславский сўзининг охирида бундай деди: Л. И. Брежнев СҚЧ-2 шартномасини имзолаш учун Венада Ж. Картер билан учрашади. Шу учрашув муносабати билан «Қўриқ» китобининг Австрияда нашр этилиши жуда катта аҳамият касб этади. Л. И. Брежневнинг Ж. Картер билан учрашуви кескинликнинг юмшатилишини чуқурлаштиришга, халқаро хавфсизликни мустаҳкамлашга ва қуролланиш пойгасини тўхтатишга муҳим ҳисса қўшади.

(ТАСС).

В. И. ЛЕНИН ТЎҒРИСИДАГИ ХОТИРАЛАР

Сиёсий адабиёт нашриётида босилиб чиққан «В. И. Ленин тўғрисида хотиралар» беш томлик нашри иккинчи томининг материаллари жаҳонда биринчи социалистик давлат асосчисининг революциядан аввалги ҳаётига бағишланган.

Большевиклар партияси таниқли намояндалари ва Россиядаги ишчилар ҳаракати актив қатнашчиларининг хотиротлари буюк мутафаккир, оташин революционер, КПСС, ишчилар синфи ҳамда кўп миллионли меҳнаткашлар оммасининг самодержавиега ва капитализмга қарши курашидаги доно йўлбошчиси ҳаёти ва кўп ёқлама фаолиятининг турли даврларини ёритади.

Китоб «Красний пролетарий» босмахонасида чоп этилган. (ТАСС).

МЕЛИОРАТОРЛАР БАЙРАМИ

Мамлакатимиз мелиорация ишларининг кўлами ва суръатлари жиҳатидан жаҳонда биринчи ўринда туради. Мелиораторлар шу беш йилликнинг уч йили мобайнида 4.6 миллион гектар суғориладиган ва захи қочирилган ерларни фойдаланишга топширдилар. 23 миллион гектар яйловга сув чиқардилар. Мелиорация сезиларли натижалар бермоқда. Яшнатилган ерлар ҳайдалма ерларнинг деярли 9 процентини ташкил этиб, деҳқончилик маҳсулотларининг қарийб 29 процентини бермоқда. 1 июнь куни мелиораторлар кунига бағишлаб Москвада ўтказилган тантанали йиғилишда мана шу фактлар келтирилди.

КПСС Марказий Комитетининг секретари М. С. Горбачев, СССР Министрлар Совети Раисининг ўринбосари З. Н. Нуриев, КПСС Марказий Комитети қишлоқ хўжалик бўлимининг мудири В. А. Карлов, СССРнинг министрлари, КПСС Марказий Комитетининг масъул ходимлари, меҳнат илғорлари, олимлар, жамоатчилик вакиллари президиумда ҳозир бўлдилар.

СССР мелиорация ва сув хўжалиги министри Н. Ф. Васильев доклад қилди.

Тантанали йиғилиш қатнашчилари мелиораторлар қишлоқ хўжалик ишлаб чиқаришини янада интенсивлаштиришга муносиб ҳисса қўшадилар, деб КПСС Марказий Комитетига, ўртоқ Л. И. Брежневга ваъда бердилар.

(ТАСС мухбири).

ЎЗБЕКИСТОН ВА ЖАҲОН

ЭКРАН УСТАЛАРИНИНГ УЧРАШУВЛАРИ

Ҳозир Ўзбекистонда меҳмон бўлиб турган ГДР кинематографчилари делегациясининг аъзоси Майя Ульбрих орадан ўттиз тўрт йил ўтгач яна Тошкентдаги 60-мактаб партасига ўтирди. Антифашистнинг қизи Майя иккинчи жаҳон уруши йилларида шу ерда ўқиганди.

— Бу учрашув мени ғоятда тўлқинлантирди, — деди у. — Албатта, бу ердаги ҳамма нарса бошқатдан ишланган, янги ўқув кабинетлари, спорт майдонлари пайдо бўлибди... Лекин тошкентлик болаларнинг табассумлари, уларнинг самимияти ва дўстлиги аввалгича қолган. Буни унутиб бўлмайди.

Мактабда учрашув—ГДРлик санъат намояндалари учун ўзбек диёридаги кўпгина учрашувларнинг биринчисидир. Улар Самарқандда, Хивада, республиканинг бошқа шаҳарларида бўладилар.

— Сафаримизнинг асосий мақсади —ижодий алоқаларни кенгайтиришдан иборатдир,— деди делегация бошлиғи, ГДР кино ва телевидение ходимлари союзининг вице-президенти Питер Ульбрих. — Шу мақсадда биз ўзбекистонлик кинематографиячилар билан бирга янги ишларимиз ва режаларимизни муҳокама қиляпмиз, томошабинлар билан учрашяпмиз.

— Ҳозир гап биргалашиб тайёрланадиган бир қанча ҳужжатли фильмлар яратиш устида боряпти,— деди Ўзбекистон кинематографиячилар союзи правлениесининг биринчи секретари, СССР халқ артисти М. Қаюмов. — Бу борада тажриба ҳам орттирилган: бизнинг кинопублицистларимиз «Қуёш болалари», «Фарғоналик аёл» картиналарини яратишда ГДРдан келган ҳамкасбларига ёрдам бердилар. Ҳозирги учрашувлар, шунингдек республикамиз экран усталарининг ГДРга мўлжалланган сафарлари ижодий алоқаларни янада мустаҳкамлашга хизмат қилади **(ЎзТАГ).**

СССР ОЛИЙ СОВЕТИ ПРЕЗИДИУМИДА

СССР Олий Совети Президиуми «Халқ депутатлари Советларининг КПСС Марказий Комитетининг «Идеологик, сиёсий-тарбиявий ишларни янада яхшилаш тўғрисида»ги қароридан келиб чиқадиган вазифалари ҳақида» қарор қабул қилди.

Қарорда таъкидлаб ўтилганидек, КПСС Марказий Комитетининг қарорида баён этилган хулосалар ва қоидалар халқ депутатлари Советларининг, давлатнинг барча органлари, корхоналар, муассасалар ва ташкилотларнинг фаолияти учун муҳим аҳамиятга эгадир.

СССР Олий Совети Президиуми халқ депутатлари Советларига СССР Конституциясининг коммунистик жамият кишисини тарбиялаш — умумхалқ давлатининг бош вазифаларидан бири тўғрисидаги қоидасига амал қилиб, сиёсий-тарбиявий ва маданий-оммавий ишларни ҳар томонлама яхшилаш, гражданларни давлат ва жамият ишларини бошқаришга тобора кенгроқ жалб этиш, меҳнаткашларни иқтисодий ва социал тараққиёт планларини бажаришга, ишлаб чиқариш самарадорлиги ва иш сифатини оширишга сафарбар қилиш учун ўз ихтиёрларидаги восита ва имкониятлардан тўлароқ фойдаланишни таклиф этди.

Иттифоқдош ва автоном республикаларнинг Олий Советлари Президиумларига, халқ депутатлари маҳаллий Советларига тарбиявий ишни янада такомиллаштиришга, Коммунистик партиянинг XXV съезди ва КПСС Марказий Комитетининг шундан кейинги Пленумлари қарорларига мувофиқ аҳоли турли группалари хусусиятларини эътиборга олган ҳолда гражданларнинг сиёсий, меҳнат ва маънавий тарбияси бирлигини таъминлашга қаратилган тадбирларни ишлаб чиқиб амалга ошириш тавсия этилди.

СССР Олий Совети Президиумининг қарорида таъкидлаб ўтилганидек, халқ депутатлари Советлари ўзларига бўйсунувчи корхоналар ва ташкилотларда социалистик мусобақани ривожлантиришга, ишлаб чиқаришда ва тарбиявий ишларда меҳнаткашлар коллективларининг ролини оширишга, меҳнат ва давлат интизомини мустаҳкамлашга, социал-маиший масалаларни кўриб чиқишга жиддий эътибор беришлари керак. Тарбия ишининг самарадорлиги юқоридаги масалаларнинг тўғри ҳал этилишига кўп жиҳатдан боғлиқдир. Маҳаллий Совет территориясида жойлашган корхоналар ва ташкилотларнинг фаолияти билан боғлиқ масалалар Советларнинг сессияларида, ижроия комитетларининг ва доимий комиссияларнинг мажлисларида кўриб чиқилаётган чоқда уларнинг ишларига баҳо беришда фақат ишлаб чиқариш планларининг бажарилишигагина эмас, шу билан бирга меҳнат коллективларидаги интизом, уюшқоқлик даражасига, ахлоқий-сиёсий муҳитга, кишиларнинг меҳнат ва турмуш шароитларига ҳам амал қилиш кераклиги уқтириб ўтилади. Ишлаб чиқаришдаги депутатлик группалари ва депутатлик постлари ана шу масалаларга эътиборни кучайтиришлари зарур. Бу группалар ва постлар партия, касаба союз, комсомол ташкилотлари ва бошқа жамоат ташкилотлари билан қалин алоқада иш кўришлари керак.

СССР Олий Совети Президиуми халқ депутатлари Советлари зиммасига истиқомат жойларида, ётоқхоналарда, кам кишилик коллективларда, олис аҳоли пунктларида Советлар ўтказаётган сиёсий-тарбиявий ишни янада яхшилашни таъминлаш, қишлоқ аҳолиси ўртасида шу ишни кучайтириш ва формаларини такомиллаштириш тадбирларини кўриш вазифасини юклади. Бунда сиёсий-тарбиявий, маданий-оммавий ва спорт ишларини авж олдириш учун маҳаллий Совет территориясидаги мавжуд маданият уйлари, клублар, кинотеатрлар, кутубхоналар, музейлар, стадионлар ва бошқа спорт иншоотларидан улар қайси идорага қарашли бўлишидан қатъи назар, максимал даражада фойдаланишга эришиш керак; маданият ва спорт муассасаларининг моддий базаси мунтазам суратда мустаҳкамлансин, ана шу объектлар қурилиши планининг бажарилиши қаттиқ контрол қилинсин; истиқомат жойида маданий-оммавий ва спорт ишларини ўтказиш учун энг оддий иншоотларни барпо этиш борасида жамоатчиликнинг ташаббуси ҳар томонлама ривожлантирилсин ва қўллаб-қувватлансин. Советларга бўйсунувчи халқ маорифи, маданият органлари ва муассасалари ҳамда маданий-тарбиявий ишлар билан шуғулланувчи бошқа ташкилотлар ёш авлодни юксак гражданлик ва меҳнатсеварлик, ватанпарварлик ва интернационализм руҳида тарбиялашга, умумий мажбурий ўрта таълимнинг ҳамма жойда амалга оширилишига, ёшларга ҳунар ўргатиш ва уларни ижтимоий фойдали меҳнатга тайёрлашга кўпроқ эътибор беришлари керак; оила, мактаб ва жамоатчиликнинг алоқалари мустаҳкамлансин, меҳнаткашлар коллективларининг мактаблар ва ҳунар-техника билим юртлари устидан оталиги ривожлантирилсин, ёшларнинг дам олишини ташкил этиш учун барча имкониятлардан актив фойдаланилсин.

СССР Олий Совети Президиумининг қарорида Советларнинг сессияларига, ижроия комитетлар ва доимий комиссияларнинг мажлисларига тайёргарлик кўриш ва уларни ўтказиш практикасини такомиллаштириш, мавжуд резервларни очишда уларнинг имкониятларидан тўлиқроқ фойдаланиш, камчиликларни танқид қилиш, фикр-мулоҳазаларни таққослаш ва асосли қарорлар ишлаб чиқиш, расмиятчилик фактларини, камчиликлар ва қийинчиликларни хас-пўшлаш фактларини сабот билан тугатиш зарурлиги қайд этилади; қабул қилинаётган қарорларни бажариш борасидаги ташкилотчилик ишига, ижрони контрол қилишга кўпроқ эътибор берилсин.

Халқ депутатлари Советларига:

Советлар ва уларнинг органлари кўриб чиқаётган масалалар тўғрисида аҳолини кенг хабардор қилиш, Советлар ижроия комитетлари раҳбар ходимларининг, депутатларнинг, доимий комиссиялар раисларининг Советлар фаолияти тўғрисида аҳоли ҳузурида мунтазам суратда ахборот бериб туришларини жорий этиш;

Тарбия, маориф, маданият ва спорт масалалари билан шуғулланувчи доимий комиссияларнинг ишини яхшилаш; уларнинг тегишли муассасалар ва ташкилотлар фаолиятини контрол қилиш самарадорлигини кучайтириш;

Советларнинг сессияларида, доимий комиссияларда, сайлов округларида депутатларнинг активлигини ҳар томонлама ривожлантириш ва қўллаб-қувватлаш, уларнинг аҳоли билан, жамоатчилик асосида ишлайдиган органлар билан алоқаларини кенгайтириш ва мустаҳкамлаш, халқ сайлаб қўйган ҳар бир вакил Коммунистик партия ва Совет давлати сиёсатининг актив тарғиботчиси бўлишига, ўз фаолияти билан совет турмуш тарзи нормаларининг қарор топишига, омманинг меҳнат активлиги ва сиёсий ғайратини ривожлантиришга ёрдам беришга эришиш;

Сайловчиларнинг наказларини бажариш соҳасида Советларнинг ва улар депутатларининг ишларини янада такомиллаштиришни таъминлаш, бу ишга маҳаллий Совет территориясида жойлашган корхоналар, муассасалар ва ташкилотлар коллективларини, кенг жамоатчиликни жалб этиш;

Советлар ва уларга бўйсунувчи органларда гражданларнинг хатлари ва мурожаатларини кўриб чиқишни изчиллик билан яхшилаш, меҳнаткашлар ўртага қўйган масалаларнинг ўз вақтида ва тўғри ҳал этилиши учун раҳбарлар ва бошқа мансабдор шахсларнинг масъулиятини ошириш, кишиларга, уларнинг эҳтиёжлари ва ҳаққоний талабларига бефарқ қаралишига, бюрократизм фактларига муросасиз бўлиш вазифасини топширди.

СССР Олий Совети Президиумининг қарорида айтиладики, халқ депутатлари Советлари социалистик қонунчиликни ва ҳуқуқ-тартиботни янада мустаҳкамлашга қаратилган тадбирларни кўришлари лозим; ҳали ҳам турмушимизда учраб турадиган таъмагирлик ва порахўрлик, хўжасизлик ва исрофгарчилик, ичкиликбозлик, безорилик ва текинхўрлик, меҳнат интизомини ва жамоат тартибини бузиш сингари ярамас ҳолларни тугатишга куч-ғайрат сафарбар этилсин; бу ишда халқ контроли органларининг, ҳуқуқни ҳимоя қилувчи органларнинг, Советлар ижроия комитетлари ҳузуридаги тегишли комиссияларнинг, ўртоқлик судларининг, жамоат тартибини сақловчи кўнгилли халқ дружиналарининг, жамоатчилик асосида ишлайдиган бошқа органларнинг роли оширилсин; совет қонунлари аниқ ва оғишмай амалга оширилишини контрол қилиш кучайтирилсин, аҳоли ўртасида сиёсий-тарбиявий ишнинг муҳим таркибий қисми сифатида ҳуқуқ пропагандаси ва ҳуқуқий тарбия актив суратда авж олдирилсин.

«Известия Советов народных депутатов СССР» газетаси ва «Советы народных депутатов» журнали редакцияларига Советларнинг сиёсий-тарбиявий ва маданий-оммавий ишидаги ижобий тажрибани чуқурроқ кўрсатиш, ахлоқ, оила ва мактаб, ҳуқуқий тарбия, бўш вақтдан оқилона ва самарали фойдаланиш мавзуларидаги материалларни тез-тез эълон қилиш; меҳнаткашларнинг давлат ҳаёти ва ижтимоий ҳаётнинг энг муҳим масалаларига доир хатларини мунтазам суратда ёритиб туриш; жамият ривожининг актуал проблемаларини газетхон ва журналхонларнинг кенг иштирокида муҳокама этиш; ўз мақолаларининг таъсирчанлигига эришиш таклиф қилинди.

СССР Олий Совети Президиуми шуни уқтирдики, халқ депутатлари Советлари ўзининг бутун сиёсий-тарбиявий ва маданий-оммавий ишида Лениннинг социалистик давлат омманинг онглилиги билан кучли, совет демократияси ҳаётда актив позицияни ва ҳар бир гражданнинг ўз давлати ишларида, экономика ва маданиятни ривожлантиришда, коммунистик қурилишда иштирокини янада кучайтиришнинг синалган воситасидир, деган кўрсатмасига амал қилишлари лозим.

СЎЗ — ТАЖРИБАКОР ДЕҲҚОНЛАРГА

ИШ СИФАТИ — БОШ МАСАЛА

Беш йилликнинг тўртинчи йилида районимиз она-Ватан хазинасига 50 минг тонна, жумладан хўжалигимиз заршунослари 5000 тонна «оқ олтин» етказиб беришга қарор қилганлар. Бу вазифани уддалаш учун далаларда қаҳрамонона меҳнат қилинаётир. Колхозимиз азаматлари 1120 гектар майдонда ғўзани текис ундириб олишга муваффақ бўлган эдилар. Афсуски, апрель ойининг охири ва май ойининг бошларида содир бўлган кучли ёмғир, дўл ва селлар ишимизнинг белига тепди. Умум майдонларнинг ярмидан кўпроғига чигитни қайта экишга тўғри келди. Содир бўлган қатқалоққа қарши бутун ишчи кучлари, техника воситалари сафарбар этилди. Табиат келтирган қийинчиликлар қисқа муддатларда бартараф этилди.

Шу кеча-кундузда ғўза парваришининг боришини назорат қилиб туриш мақсадида тўрт жойда оператив штаб тузилган бўлиб, уларга агрономлар, инженер-техниклар, энтомологлар, тажрибакор деҳқонлар жалб қилинган. Улар ҳар бир картада, участкада ғўза парвариши, озиқлантириш, суғоришнинг сифати устидан қаттиқ назорат ўрнатганлар. Барча чопиқ тракторларига «СУЗ» ўғитлагич аппаратлари ўрнатилиб, чиритилган ўғит, органик моддалар билан ёш ниҳоллар озиқлантирилмоқда. Чуқур культивация, кетмон чопиғи ўтказилаётир.

Хўжалигимизда юқори ҳосил усталари кўп. Октябрь Революцияси ордени кавалери Жўрабой Исомиддинов бригадаси ғоят мураккаб келган ўтган йилги шароитда энг юқори ҳосил кўтарган эди. Мазкур бригада аъзолари бу йил ҳам ҳосилдорликни 50 центнерга етказиш мажбуриятини олиб, фидокорона меҳнат қилмоқдалар. Ғўза парваришида сифат ҳамда юқори самарадорликка эришмоқдалар. Ленин орденли пахтакор, область партия комитетининг аъзоси Турсунби Саматова бошлиқ бригада деҳқонлари Ленин ҳамда Меҳнат Қизил Байроқ орденлари кавалери Акбарали Бойпўлатов бошлиқ бригада азаматларини социалистик мусобақага чақирган. Ҳар икки бригада далаларида кўчатлар бут, ғўзалар дуркун ўсмоқда.

Далаларимизда 43 та чопиқ трактори, 20 га яқин ротацион мотига, зиг-заг бороналари, ўнлаб транспорт тракторлари ғўза парваришида, қатқалоққа қарши кураш жараёнида актив қатнашмоқда. Биз қатқалоқни юмшатиш, ғўза туплари остини иссиқлик билан таъминлашда маҳаллий ўғитлардан кўпроқ фойдаланмоқдамиз. Ўтган хўжалик йилида ғўза вегетацияси даврида ҳар гектар майдонга ўртача 8—10 тоннадан чиритилган гўнг ишлатган бўлсак, бу йилги шароитнинг мураккаблигини ҳисобга олиб, бу миқдорни 12—15 тоннага кўтариш тадбирларини кўрмоқдамиз. Бунинг учун худди қиш ойларда бўлганидек, маҳаллалардан, хонадонлардан, молхоналардан, паррандахоналардан ўғит ташиш қизғин тус олмоқда. Чунки биз фақат минерал ўғитларга кўз тикиб ўтирганимиз йўқ. Маҳаллий ўғит арзон, сифатли ва мўл ҳосил етиштиришнинг асосий омили эканлигини тажрибамиздан яхши биламиз.

Ҳозир ерда нам кўп. Лекин ғўзанинг остига тоза сув юбориб, енгил суғориш воситаси билан ҳам шўрни ювиш, ҳам ғўзани ортиқча намдан сақлаш чорасини кўрмоқдамиз. Биз механизаторларимизга катта имкониятлар яратиб бердик. Негаки, картадаги ҳар туп ғўзанинг ҳолати механизаторнинг қанчалик моҳирлиги, ишчанлигига боғлиқдир. Агар уста механизатор бўлса, ўзига бириктилган тракторда культивацияни чуқур ўтказади, эгатни каттароқ олади. Бу билан ғўза томирларига қуёш иссиқлиги кўпроқ етиб боришига ёрдам берган бўлади.

Колхозимизда ишнинг ҳаддини олган, тадбиркор механизаторлар сафи кун сайин ортиб бормоқда. Чунончи, Қурбонали Жўраев, Эгамназар Бойназаров, Мамитали Мамадалиев, Аҳмадали Умаров каби ўнлаб механизаторларнинг бой тажрибаси, ишдаги моҳирлигидан ҳамма мамнун. Биз ғўза парваришида сифат кўрсаткичларига эришаётганимизда, пахта теримида машиналар салмоғини ошираётганимизда, ерларга ишлов бериш жараёнларида механизаторлар маҳоратига кўпроқ умид боғлаймиз. Ғўзаларни тезроқ ўстириш, шоналатиш ва гуллатишда ҳам механизаторларнинг ишбилармонлигига, мутахассисларимизнинг кўп йиллик тажрибаларига таянамиз. Гапнинг сираси: хўжалигимиз районидаги юқори ҳосилли кўп тармоқли колхозлардан. Бу мақтаниш эмас. Кейинги йилларда пахтачиликда маълум ютуқларга эришганимиз бунинг ёркин далилидир. Бултур маҳсулот таннархи 6 сўмга арзонлашди, соф фойда кўпайди, рентабеллик ўсди. Бу йил эришилган ютуқларимиз янада мустаҳкамланади. Ҳосилдорлик ўртача 45 центнерга етказилади. Бир центнер пахтанинг таннархи 8—10 сўмга арзонлашди. Умуман, кам харажат билан сифатли, арзон пахта етиштиришга енг шимарганмиз.

Об-ҳаво ноқулай келган йилда ҳам рекорд ҳосил етиштириш иштиёқи пахтакорларимизга ғайрат-шижоат бағишламоқда. Далаларга кун сайин кўпроқ ишчи кучлари, машина-механизмлар сафарбар этилмоқда. Мақсадимиз ҳар гектар майдонда ўртача 120 минг туп кўчат сақлаб қолишга эришишдир. Бунинг учун ишнинг сифати, ҳар бир килограмм ўғитнинг самарадорлиги муҳим аҳамият касб этмоқда. Кейинги кунларда 100 дан ортиқ коммунистлар, 400 дан зиёд комсомол-ёшлардан иборат зарбдор группалар далаларга чиқарилди. Ҳозирги вақтда далада ишлаётганлар сони 600 кишидан ошиб кетди. Жумладан, 260 малакали механизатор, ўнлаб агрономлар, инженерлар ғўза парваришида жонбозлик намунасини кўрсатмоқдалар.

А. ЖУРАЕВ,
Наманган область, Чуст районидаги Энгельс номли колхоз раиси.

ОЗАРБАЙЖОН ССРДА БЎЛАДИГАН ЎЗБЕКИСТОН АДАБИЁТИ ВА САНЪАТИ КУНЛАРИ ОЛДИДАН

ДЎСТЛИК ВА ҚАРДОШЛИК БАЙРАМИ

5 июнда Бокуда Ўзбекистон адабиёти ва санъати кунлари очилади. Шу муносабат билан мухбиримиз Ўзбекистон ССР маданият министри Ғ. НАЖИМОВ билан учрашиб, у кишидан икки халқ маданий алоқалари, адабиёт ва санъат кунлари иштирокчилари ҳақида сўзлаб беришни илтимос қилди

— Маълумки, Озарбайжон ва Ўзбекистон халқларининг маданий алоқалари узоқ ўтмишга бориб тақалади. Лекин бу маданий алоқалар Улуғ Октябрь социалистик революциясидан кейингина кенг ривожланди ва янги мазмун касб этди.

1911 йилдан бошлаб Тошкентга ва Ўзбекистоннинг бошқа шаҳарларига Озарбайжон театри гастролга келиб, кўп марталаб спектакллар кўрсатди. Ўша йиллари ва ундан кейинги даврда томошабинларимиз орасида Озарбайжон композитори Узеир Ҳожибековнинг «Лайли ва Мажнун», «Аршин мололон» ва бошқа музикали спектакллари машҳур эди.

1924—1928 йилларда Боку театр техникумида Ўзбекистон вакиллари, истеъдодли ёшлар таълим олишди. Улар орасида кейинчалик санъатимизнинг ажойиб намояндалари бўлиб етишган Ҳалима Носирова, Сайфи Олимов, Назира Алиева, Зуҳур Қобулов, Муҳиддин Қориёқубовлар бор эди.

А. Навоий номидаги Ўзбекистон ССР Давлат академик Катта опера ва балет театри саҳнасида композитор М. Магомаевнинг «Наргиз», У. Ҳожибековнинг «Кўрўғли» опералари, Қора Қораевнинг «Етти гўзал», «Чақмоқли сўқмоқ» балетлари муваффақиятли ўйналди.

Сўнгги йилларда Озарбайжон санъатида воқеа бўлган бир қатор янги спектакллар республикамиз театрларида ҳам муваффақиятли саҳналаштирилди. Масалан, «Кавказлик жиян», «Севги афсонаси», «Севил», «Кенг давра», «Соҳиллар ва тақдирлар», «Яшил эшик ортидаги аёл», «Ўчмас чироқлар» спектакллари ана шулар жумласидандир. Бизнинг санъат коллективларимиз Озарбайжон ўлкасига тез-тез ижодий сафар қилиб, маданиятимизнинг бугунги равнақини намойиш қилмоқдалар. Тошкент Мюзик-холли, «Лазги», «Гўзал» ансамбллари ва бошқа коллективлар кўрсатган концерт программалари озарбайжонлик томошабинлар ёдидан ҳамон кетган эмас.

Бир фактни алоҳида таъкидлаш керак. Бухоро шаҳрида қад кўтарган Абу Али ибн Сино ҳайкалини озарбайжонлик ҳайкалтарош Ф. Абдураҳмонов, архитектор К. Ҳожибобо ва ўзбекистонлик Г. Мухторовлар яратишди.

Республикамиз санъатининг бугунги равнақини Озарбайжон халқи кўз ўнгида намойиш этиш шарафига муяссар бўлган коллективлар орасида А. Навоий номидаги Ўзбекистон ССР Давлат академик Катта опера ва балет театрининг балет труппаси, М. Турғунбоева номидаги республикада хизмат кўрсатган Давлат «Баҳор» халқ рақс ансамбли, Ўзбекистон ССР Давлат симфоник оркестри, хор капелласи, М. Қориёқубов номидаги филармониянинг «Шодлик» ашула ва рақс ансамбли, республика Телевидение ва радиоэшиттириш давлат комитетининг хори ва мақомчилар ансамбли, «Ялла», «Наво» вокал-чолғу ансамбллари, «Садо», «Наврўз» эстрада ансамбллари, Қорақалпоғистон АССРнинг «Ойкулаш» ашула ва рақс ансамбли, Ўзбекистон ССР халқ артисти Ботир Зокиров группаси, В. Успенский номидаги музика мактаб-интернатининг скрипкачилари, М. Ашрафий номидаги Тошкент Давлат консерваториясининг чангчилар ансамбли, «Пахтаой» болалар вокал-чолғу ансамбллари бор.

Адабиёт ва санъат кунлари программасидаги турли учрашув, концерт, кўргазма, фильмлар кўриги ва музика кечаларида театр ва музика санъатимизнинг атоқли намояндалари, машҳур кинематографчилар, рассомлар, ёзувчилар, архитекторлар иштирок этишади.

БУГУН — МЕЛИОРАТОРЛАР КУНИ

ОНА ЕР САХОВАТИ

КПСС аграр сиёсатининг муҳим бўғини бўлган мелиорациялаш республикамизда кенг кўламда амалга оширилаётир. Жумладан, ўнинчи беш йилликда сув иншоотларини қуришга саккизинчи беш йилликдагига нисбатан уч мартадан ортиқ капитал маблағ ажратилди.

Сув иншоотларини бунёд этиш кундан-кунга авж олдирилаётганлиги қувончлидир. Барча объектларда коммунист ва комсомоллар пешқадамлик қилишмоқда. Улар ишлаб чиқариш самарадорлиги ва иш сифатини ошириш, тежамкорлик намуналарини кўрсатиб, меҳнатда янгидан-янги муваффақиятларга эришмоқдалар. Масалан, Урганч қурилиш-монтаж бошқармасининг экскаваторчиси М. И. Довбня ўнинчи беш йиллик шахсий планини икки йилу уч ойда бажариб, ҳозир 1983 йил ҳисобига ишлаяпти. «Самарқандводстрой» трестининг 2-махсус кўчма механизациялашган колоннаси механизатори Б. Н. Кнутарев бригада пудратининг афзалликларидан унумли фойдаланиш туфайли беш йиллик топшириғини адо этиш арафасида турибди. У ва Тошкент район суғориш системасида участка гидротехниги вазифасида ишлаётган Жўра Муҳамедовлар 1978 йил Бутуниттифоқ социалистик мусобақасида ғолиб чиқиб, Юрий Гагарин номли вимпел ҳамда кўкрак нишонини олишга сазовор бўлдилар. Бухоро область Ҳархўр гидроузели бошлиғи Шоди Нуруллаев эса ишлаб чиқаришда юксак кўрсаткичларга эришгани учун Социалистик Меҳнат Қаҳрамони деган шарафли номга лойиқ кўрилди.

Ерларни суғориш, мелиорациялаш ҳамда комплекс ўзлаштириш билан бир қаторда эскидан ҳайдалиб экиладиган майдонларни ҳам қайтадан ўзлаштиришга алоҳида эътибор бермоқдамиз. Хўжаликлараро каналларни қайта қуриш бўйича ҳам анчагина ишлар қилдик. Кўп йиллик тажрибалар шуни кўрсатмоқдаки, Ўрта Осиёда бир-икки йил сув сероб бўлиб, кейинги йилларда сув тақчиллиги содир бўлаётир. Шу сабабли республикамизда йирик ҳамда катта-кичик сув омборлари, каналлар бунёд этилаётир. Андижон, Зомин, Ҳисорак, Оҳангарон, Қоратепа, Деҳқонобод, Туямўйин сув омборлари, Паркент канали шулар жумласидандир. Сийнасига 7,8 миллиард кубометр сувни жамлай оладиган Туямўйин гидроузели асрлар бўйи қақраб ётган ерларга обиҳаёт таратади. У фойдаланишга топширилгач, 230 минг гектар ерни ўзлаштириш, Амударёнинг ўрта оқимида янги, яна бир катта иқтисодий районни ташкил этиш имконини беради. Бизнинг бутун диққат-эътиборимиз катталикда дунёда ягона бўладиган мазкур сунъий денгизни шу йил октябрь—ноябрь ойларида муваффақиятли тўсишга қаратилган.

Министрлигимизга қарашли ташкилотлар коллективлари индустрия базасини мустаҳкамлаш соҳасида ҳам самарали меҳнат қилмоқдалар.

Ҳозир республикамиз суғориладиган ерлар ҳажми бўйича СССРда биринчи ўринни эгаллаб турибди. 30 минг километр узунликдаги магистрал ва хўжаликлараро каналлар, 28 мингта турли ҳажмдаги гидротехника иншоотлари, 932 та стационар насос станциялари, 6 мингта зовур қишлоқ хўжалиги меҳнаткашларига пахта ва бошқа қимматбаҳо экинлардан ҳар йили барқарор мўл ҳосил етиштиришда бебаҳо кўмакчига айланган. Тўғри, ерларни мелиорациялаш бўйича кўпгина ишларни бажардик. Аммо зиммамизда 800 минг гектар ернинг мелиоратив ҳолатини яхшилаш, шўрхок ерларнинг шўрини ювиш, тик ҳамда горизонтал зовурлар қуриш сингари мураккаб вазифалар турибди.

Маълумки, ҳозир ноёб гидротехника иншоотлари комплексини оператив бошқариш учун самарали назорат муҳим аҳамият касб этяпти. Шу сабабли министрлигимиз суғориш системаларини техникавий қайта қуриш мақсадида «Зарафшон», «Фарғона», «Мелиорация ва сув хўжалиги министрлиги» автомат бошқариш системаларини бунёд этмоқда. Улар ишга туширилгач, суғориш тармоқларини бошқариш яхшиланади ҳамда қурилиш, саноат ва автотранспорт ташкилотларига раҳбарлик қилиш сифат жиҳатидан янги босқичга кўтарилади.

Министрлигимизга қарашли корхоналар ва ташкилотларнинг коллективлари КПСС Марказий Комитети 1978 йил июль ва ноябрь Пленумлари қарорлари, ўртоқ Л. И. Брежневнинг нутқларида илгари сурилган қоида ва хулосаларга асосланиб, ўнинчи беш йиллик топшириқларини барвақт ошириб бажариш учун социалистик мусобақани тобора авж олдирмоқдалар. 1979 йил дастлабки ойларида об-ҳавонинг ноқулай келиши, ёғингарчиликнинг узлуксиз давом этишига қарамай мелиораторларимиз биринчи квартал социалистик мажбуриятларини ортиғи билан ўринлатдилар. Улар 8,3 минг гектар янги ерни ўзлаштириш, 13 минг гектар майдоннинг мелиоратив ҳолатини яхшилаш, беш ойлик қурилиш-монтаж ишлари топшириғини 105 процентга яқин адо этиш билан анъанавий байрамларини муносиб кутиб олдилар.

Шу байрам айёмида биз республикамиздан ташқарида яшаб ишлаётган, ўзларининг кўп йиллик бой тажрибаларини биродарларига ўргатаётган кўп сонли ўзбек мелиораторлари ва ирригаторларининг номини ҳам фахр билан тилга оламиз. Улар Россия Федерациясининг Ноқоратупроқ ўлкаси мелиораторларига қардошлик ёрдамини кўрсатишяпти. «Узновгородстрой» трестимиз коллективи ерларни суғориш ва заҳини қочириш, уй-жойлар қуриш, янги йирик совхозлар ташкил этиш юзасидан бунёдкорлик ишлари олиб боришяпти.

Ўзбекистон мелиораторларининг чет эллик дўстларимизга кўрсатаётган ёрдами ва мадади ҳам диққатга сазовордир. Қўшни Афғонистон Демократик Республикасида бизнинг мелиораторларимиз бир неча йилдан бери Жалолобод ирригация комплексида, Сардо сув омборида, Кўкча тўғонида самарали ва фидокорона меҳнат қилмоқдалар, Сурия Араб Республикасида Маскана массивини комплекс ўзлаштиришда фаол қатнашиб, совет—араб дўстлигини мустаҳкамлашга ҳисса қўшиб келмоқдалар.

Ўзбек мутахассислари ўтган йили Ангола Халқ Республикасининг Уил вилоятида 400 гектар майдонга эга бўлган давлат хўжалигини ташкил этишда бевосита иштирок этдилар. Улар бу ерда пахтанинг ингичка толали навини етиштириб, мўл ҳосил олишди. Маҳаллий халқ ичидан минглаб малакали ишчи-техник кадрлар тайёрлашди.

Мелиораторларнинг сўзи билан иши бир. Биз КПСС XXV съезди белгилаб берган улуғвор вазифаларни ҳаётга изчил татбиқ этиш учун бутун куч ва билимимизни, ғайрат ва шижоатимизни аямай сарфлаймиз.

И. ЖЎРАБЕКОВ,
Ўзбекистон ССР мелиорация ва сув хўжалиги министри.

ЎЗБЕКИСТОН ССР ОЛИЙ СОВЕТИ ПРЕЗИДИУМИДА

Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиуми республика экономикаси ва иқтисод фанини ривожлантиришдаги хизматлари учун Ўзбекистон ССР Фанлар академияси Экономика институтининг директори, иқтисод фанлари доктори, профессор Омон **Ҳикматов**га «Ўзбекистон ССРда хизмат кўрсатган экономист» фахрий унвони берди.

* * *

Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиуми Тошкент шаҳрини қуриш, ободонлаштириш ва кўкаламзорлаштиришни ривожлантиришдаги хизматлари ва унга қўшган катта шахсий ҳиссаси учун халқ депутатлари Тошкент шаҳар Совети ижроия комитети ободонлаштириш бош бошқармаси ихтисослаштирилган ирригация, гидротехника иншоотлари ва кўкаламзорлаштириш ремонт-қурилиш трестининг бошқарувчиси Маҳмуд Зокирович **Зоҳиров**га «Ўзбекистон ССРда хизмат кўрсатган бинокор» фахрий унвони берди.

* * *

Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиуми республика партия, совет, хўжалик органларида кўп йил самарали ишлаганлиги учун ҳамда туғилган кунига олтмиш йил тўлиши муносабати билан Ўзбекистон ССР Материал-техника таъминоти давлат комитети кадрлар бошқармасининг бошлиғи Геннадий Иванович **Лебедев**ни Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиумининг Фахрий ёрлиғи билан мукофотлади.

* * *

Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиуми кўп йил самарали ишлаганлиги, Тошкент шаҳри қурилишига катта шахсий ҳисса қўшганлиги учун ҳамда туғилган кунига эллик йил тўлиши муносабати билан «Главташкентстрой» бошлиғининг биринчи ўринбосари Владислав Николаевич **Колесников**ни Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиумининг Фахрий ёрлиғи билан мукофотлади.

* * *

Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиуми кўп йил самарали ишлаганлиги, Фарғона области сув хўжалигини ривожлантиришда актив иштирок этганлиги учун ҳамда туғилган кунига эллик йил тўлиши муносабати билан Ўзбекистон ССР Мелиорация ва сув хўжалиги министрлигига қарашли «Ферганагипроводхоз» лойиҳалаш институтининг директори Эркин **Шамсиддинов**ни Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиумининг Фахрий ёрлиғи билан мукофотлади.

БАХТ ПЕДАГОГИКАСИ

Унинг «Болалар йили» бундан ўттиз етти йил муқаддам, Жума Шукуров суронли қирқ иккинчи йилнинг биринчи сентябрида биринчи синфга ўқитувчи сифатида қадам босган ва болаларни кўриши билан тўсатдан алланечук мулойимликни ҳис этган чоғда бошланди деб ҳисоблаш мумкин. Бу туйғу унда бир умр ўрнашиб қолди. Шу чоғдан бошлаб у болаларга бўлган мулойимликни тақдирнинг қимматли туҳфаси сифатида сақлаб келаётир.

Унинг ҳаёти эса уч даражали шуҳрат: жангчилик, ўқитувчилик ва оталик шуҳрати билан йўғрилган.

СОЛДАТ

Жума ўзининг илк ўқитувчилик йилини охиригача етказа олмади — военкоматга фронтга жўнатишларини сўраб ариза кўтариб борди. У эса лоқайдлик билан қоғозни иткитиб юборди ва тўнғиллади: «Аввал ўсиб етиш» — Шукуров бу вақтда ўн саккизга ҳам тўлмаган эди. Аммо у ўзини катта деб ҳисоблар, қишлоқлик барча эркаклар аллақачон фронтда жанг қилишарди. Ниҳоят у пиёда қўшинлар сафига қабул қилинди ва дастлабки жанглардан бирида ярадор бўлди. Тезроқ тузалиб фронтга қайтишга, моҳир жангчи бўлишга ошиқди, шон-шуҳратга эришишни хаёлига ҳам келтирмади. Лекин, шон-шуҳрат гўё унинг кетидан юрарди. Танкка қарши ўт очувчи батарея наводчиги бўлгач, 45 миллиметрли пушкадан душманнинг танки ва бронетранспортёрини яксон қилди. Командир буйруғини аниқ бажарди, холос. Ўзини эса, эҳтиёт қила билмади. Госпиталдан сўнг қисқа муддатга уйига келганида шулар ҳақида отасига ҳикоя қилиб берди. Ўшанда у ўзининг жангчилик шавкати III даражали Шуҳрат ордени билан нишонланганини билмасди. Сўнгра 77-гвардиячи Москва—Чернигов дивизияси составида Совет Армиясида ягона бўлган унинг батальонига «Висленск плацдармида душман мудофаасини ёриб ўтишдаги ажойиб маҳорати учун» «Шуҳрат батальони» номи берилди. Бу ном билан фахрланди ва ҳозир ҳам чексиз фахрланади. Аммо шахсан ўзини кўрсатишга уринмайди: ахир, барча жанговар дўстлари, бўлинмадаги солдат ва сержантлар ҳам Шуҳрат орденлари билан тақдирланишган. Уларнинг командири Борис Николаевич Емельянов ҳақида гап борса мутлақо ўринли. У 20 ёшидаёқ батальонга қўмондонлик қилди. 23 ёшида Сталинграддан, Курск ёйидан шараф билан ўтди, ўнта серсув дарёдан кечиб ўтиб. Совет Иттифоқи Қаҳрамони унвонини олди.

Жума Шукуров асло жангчилик шуҳрати кетидан қувгани йўқ. Ҳатто фронтда ҳам кўпинча болалар ҳақида ўйларди. Тириклар ва ўликларни, уруш йўлларида кўрганкечирганларини кейинчалик ҳам алоқ-чалоқ тушларида кўриб юрди. У Ғалабага ўн кун қолганида Познань госпиталида учинчи маротаба оғир ярадор бўлиб ётганида олдига югуриб келган польшалик кичик дўстлари ҳақида ўйларди. Улар ғулдираб гапирувчи бу оқ кўнгил «рус кишиси» билан дилкашлик қилишга жон деб келишарди. У ўзининг атиги ярим йилгина ўқитган биринчи синф ўқувчилари ҳақида ўйларди. Ушинский номли мактабга, бир вақтлар ўзи қатнаган жонажон мактабга қайтишни, агар баҳор келса болаларни чўлга лола терганни олиб бориш, агар кўз бўлса — колхоз боғига олиб боришни орзу қиларди.

У 1946 йилнинг 1 январида ўз ўқувчилари ҳузурига кириб борди. У энди тўртинчи синф эди. Ўқитувчи болалар кўзига боқаркан, хотиржам фахрланди. Агар уларни машъум бало-қазодан сақлаб қолган экан, энди улар учун хотиржам юриши мумкин.

ЎҚИТУВЧИ

Жума ўн ёшидаёқ Наврўз Самадович сингари ўқитувчи бўлишга аҳд қилган эди. Бола қишлоқда энг нуфузли киши бўлган ўз педагоги олдида таъзим қиларди. Камдан-кам мусоҳаба унинг сўнгги сўзисиз ҳал этиларди. Ҳар бир мактуб, ариза, ҳар қандай ҳужжатни ўқитувчи билан маслаҳат қилгани олиб келишарди. Бирорта йиғилиш Самадовсиз ўтмасди. Унинг билими чексиздек туюларди, олижанoблиги беминнат эди, ўқиш таланти кишиларни сеҳрлаб қўярди. Қариялар бошларини сарак-сарак қилиб: «Оқин, худди оқин-а!» дейишарди.

Ана шу инсон Жума Шукуров етти йиллик мактабни тугатган чоғида уни педагогика техникумига боришга ундади. «Демак, у менинг ўқитувчи бўла олишимга ишонади!» — деб хурсанд бўлди Жума.

У Наврўз Самадович иштирок этган ўзининг биринчи дарсини ҳеч қачон ёдидан чиқармайди. Дарсни белгиланган вақтда ўтиб бўлолмаслигидан чўчиган Жума (ўша вақтларда у ўз соати бўлиши ҳақида фақат орзу қилиши мумкин эди) машғулотни ўттиз минутдаёқ тугатиб қўйди. Иши чаппасига кетишидан совуқ терга ботиб қўнғироқ чалинишини орзиқиб кутди. Ўқитувчининг бирдан қандайдир зарур иши «ёдига тушди» ва оёқ учида синфдан чиқаётиб, шивирлади: «Уларга ўз дафтарингдагилардан ўқиб бер». Севимли шеърлар тўпланган бу дафтардан Жума фронтда ҳам ажралмади.

Нафис сўз уни ҳамиша ҳайратга солар, юрагини ширин туйғулар билан тўлдирарди. Мана у сатрларни жим бўлиб ўқийди, улар эса юракда туғён кўтаради, ҳар бири ўзининг алоҳида куйи билан сеҳрлайди, кўзлар нозик тор узра югургандек сезилади. Агар ички туйғуларга қулоқ солинса ва сўзларни сенга эшитилгандек талаффуз этилса, қайтиб келган тўлқин мўъжизаси юзага келади. Болалар қалби ҳозиржавоб, улар сўзлар мусиқасига кенг очилади. Севимли ўқитувчи Жумани ана шу мўъжиза оламига олиб кирди.

Шукуров қарийб ўттиз йил бурун педагогика институтини тамомлаганидан кейин ўша Ушинский номли етти йиллик мактабга она тили ва адабиёти ўқитувчиси бўлиб ишга келди. Бугунги кунда «Ромитан» совхози территориясида учта саккиз йиллик ва бешта ўрта мактаб мавжуд. Улардан биттаси таянч мактаб. Бу мактаб Файзулла Хўжаев номида. Мазкур мактабда мингга яқин бола ўқийди. Жума Шукурович болаларни еттинчи синфдан ўнинчи синфгача ўқитади. Ана шу мактабларнинг аксар педагоглари, шунингдек икки директори ҳам Шукуровнинг шогирдлари.

Чинакам ўқитувчи нимани орзу қилади? Унинг меҳнатлари ўқувчиларнинг олижаноб ишларида намоён бўлишини орзу қилади. Жума Шукуров ана шу бахт билан тўкис. Шон-шуҳрат бу гал ҳам инсонни ўзи қидириб топди. Унинг фронтда олган мукофотлари ёнига аввал «Меҳнатда ўрнак кўрсатганлиги учун» медали, сўнгра Меҳнат Қизил Байроқ ордени, бир йил аввал эса — Ленин ордени ҳамда Социалистик Меҳнат Қаҳрамони олтин медали қўшилди.

Шукуровнинг очиқ дарсларига деярли бутун областдан адабиётчилар келиб туришади. У тилчиларнинг метод бирлашмаларига узлуксиз раҳбарлик қилиб келмоқда. Унинг ўқувчилари юксак саводхонлик, алоҳида нутқ маданияти, шу билан бирга тафаккур ва хулқ-атворлари билан ажралиб туради. Унинг ҳар қандай суҳбатдоши Жума Шукуровичга хос камтаринлик, ўзини бамайлихотир тута билиш хислатларини беихтиёр қабул қилиб олади. Бироқ педагог аввалгидек болалар даврасидагина ўзини чинакам бахтли ҳис этади.

ОТА

Шукуровлар уйида байрам дастурхони атрофига ўн саккиз киши тўпланади. Улар фақат ота-оналар, болалар ва набиралар. Тўрт қизалоқ-набира ёши жиҳатидан уларнинг биринчи синфда ўқийдиган кенжа фарзандларига яқин: улар ҳовлида тупроқ чангитиб умбалоқ ошадилар, ўтиб кетаётган эшакнинг ғашига тегадилар, Раҳиманинг ёнига келиб, бошларини қўйиб эркаланадилар. Бинобарин, уларнинг ўн олти фарзанди — бақувват шох ва нозик новдачалар ўсмоқда. Оила дарахтининг танаси қанчалик кенгайса, унинг илдизи шунчалик мустаҳкамланмоқда. Бу юксалиш кўп болали ўзбек уйи анъаналарига кўра камол топмоқда. Бу ерда ҳар бир киши ўз бурчини яхши билади. Бу ерда катталарнинг гапини қайтариш ва ҳурмат қилмаслик мумкин эмас. Бу ерда она оила ўзагини сақлаб ва қўллаб-қувватлабгина қолмасдан, нозиклик билан оилавий ўзаро муносабатларни бошқаради: отанинг сўзини қўллаб-қувватлайди, катталар ҳурматини сақлайди, кичиклар ва ожизлар тўғрисида меҳрибонларча ғамхўрлик қилади.

Бундай оилаларнинг халқ педагогикаси кўп жиҳатдан ибратлидир. Бироқ унинг сарчашмасида ўзаро муҳаббат, тўлиқ ҳамфикрлилик, ота-оналарнинг улкан инсоний қадр-қиммати совет ахлоқи юксаклигига кўтарилган чоғдагина у чинакам бебаҳо педагогик бахтга айланади. Ана ўшандагина маълумот даражаси ёки эр-хотинларнинг машғулот тури роль ўйнамайди. Улар — ўзларини дунёда энг муҳим ишга — оила бахти қурилишига бағишлаган бир кишидек ҳис этадилар. Машҳур ўқитувчининг хотини совхозда оддий иш билан банд: баҳорда пилла қурти боқади, ёз ва кузда пахта етиштиради. Жума Шукурович унинг меҳнатини ҳурмат қилади, бироқ унинг учун энг муҳими хотинини аввалдагидек гўзал, ишда хормас-толмас, демак, бардам ва соғлом кўришдир.

Онанинг меҳнатсеварлиги ва ҳар қандай коллектив ишдан бош тортмаслиги ҳаёт сабоғи сингари болаларга ибрат бўлмоқда. Бундай оилада, уйда ишлар ошиб-тошиб ётган бўлишига қарамай, Раҳиманинг кўнгли тўқ: ўн беш яшар Давлат (икки қизи мустақил ҳаёт кечираётган, тўртта бошқа фарзанди институт ва техникумларда ўқиётган чоғда, у уйдаги ишларга бош-қош) сигирнинг ем-хашагига қарайди ва тагини тозалайди, уйда ва боғда эркаклар бажарадиган ишларни қилади. Иноят қўйларга қарайди ва тоза сув ғамлаб қўяди. Шанба куни қизлар уйга келишади ва барча кийим-кечаклар ва полларни ювишади. Эркатой Шуҳратни эса, акалари эркалаб Шурик деб аташади. Бир томондан ёрдам кўрсатса, иккинчи томондан ҳаммага халақит беради. Шукуровларнинг тўққиз ўғил ва қизидан учтаси ҳали мактаб ўқувчиси, катталари эса армияга бориб келиб, дала, қурилишдаги меҳнат қадр-қимматини татиб кўриб, айтишларича энг олижаноб касбларни: иккитаси — медицинани, тўрттаси отаси сингари педагогикани танлади. Катта қизи Замира бошланғич синфларда ўқитувчи бўлиб ишламоқда ва Бухоро педагогика институтининг иккинчи курсида ўқимоқда. Студентлардан Аҳад ва Самад ҳам ўқитувчи бўлишади: бири тарих ўқитувчиси, иккинчиси рус тили ва адабиёти ўқитувчиси бўлади. Зулайҳо бу йил Бухоро педагогика билим юртининг музика бўлимини тугатмоқда. Жонажон совхоздаги болалар боғчасида музика ходими лавозими уни кутиб турибди. Зебо Ромитан район касалхонасида медицина ҳамшираси бўлиб ишлаб турибди, кичик қизи Марсия эса медицина техникумининг учинчи курсини тугатаётир. Иноят — санъатга мойил, у мактабни тамомлагач артистликни эгаллашга аҳд қилган. У шундай нафис рақсга тушадики, ҳамқишлоқлари ҳамиша тўйларда ўртага тортишади...

Болалар ўз қобилиятлари ва қизиқишларига кўра бир-бирига ўхшамайди! Улар олижаноблик, меҳнатсеварлик, камтаринлик ва тарбия кўрганликда бир-бирларига жуда ўхшайди. Бахтли оиланинг шуҳрати баландпарвоз жарангламайди. У бир текис аланга бериб ёнади ва уларнинг ёнида турганларнинг барчасини иситади.

Ўқитувчи Шукуров учун бундан ўттиз етти йил муқаддам бошланган «Болалар йили» болалар учун бутун бир ҳаётга айланиб кетди. Унинг ўзи яшаётган бу ҳаётда оила, мактаб, бутун мамлакат болалар учун хотиржам бўлишлари мумкин, бинобарин, улар бахтлидирлар.

Т. КОЖЕВНИКОВА,
(«Правда» махсус мухбири).
Бухоро области.
(«ПРАВДА»дан).

ҲУРМАТ ТАХТАСИ

Пилла тайёрлаш планини муддатидан илгари бажарганликлари учун қуйидаги районлар республика «Ҳурмат тахтаси»га ёзилади:

Китоб райони (район партия комитетининг секретари Я. Султонов, район ижроия комитетининг раиси К. Мансуров, район комсомол комитетининг секретари С. Неъматов, бош пиллахонанинг директори Т. Ҳамдамов);

Янгибоғ райони (район партия комитетининг секретари С. Боқиев, район ижроия комитетининг раиси И. Файзиев, район комсомол комитетининг секретари М. Ғуломова, бош пиллахонанинг директори Ш. Каримов);

Шаҳрисабз райони (район партия комитетининг секретари Н. Ҳикматов, район ижроия комитетининг раиси М. Муҳаммадиев, район комсомол комитетининг раиси С. Холиқова, бош пиллахонанинг директори К. Усмонов);

Пастдарғом райони (район партия комитетининг секретари Т. Насриддинов, район ижроия комитетининг раиси Н. Нортоев, район комсомол комитетининг секретари У. Мамалов, бош пиллахонанинг директори П. Ҳасанов);

Тўрткўл райони (район партия комитетининг секретари К. Нурумбетов, район ижроия комитетининг раиси А. Юсупов, район комсомол комитетининг секретари Д. Холниёзов, бош пиллахонанинг директори С. Юсупов);

Поп райони (район партия комитетининг секретари Р. Сиддиқов, район ижроия комитетининг раиси А. Мирзаахмедов, район комсомол комитетининг секретари Д. Усмонов, бош пиллахонанинг директори С. Инсопов);

Тўрақўрғон райони (район партия комитетининг секретари М. Бобохонов, район ижроия комитетининг раиси Ю. Юнусов, район комсомол комитетининг секретари А. Бозоров, бош пиллахонанинг директори А. Қирғизов);

Арнасой райони (район партия комитетининг секретари А. Сойбназаров, район ижроия комитетининг раиси Н. Холмуродов, район комсомол комитетининг секретари К. Бозоров, бош пиллахонанинг агрономи Н. Эрманова);

Комсомолобод райони (район партия комитетининг секретари И. Дадахонов, район ижроия комитетининг раиси Я. Мўминов, район комсомол комитетининг секретари Ҳ. Акбаров, бош пиллахонанинг катта агрономи Н. Ғаниев)

Дўстлик райони (район партия комитетининг секретари Х. Исроилов, район ижроия комитетининг раиси И. Жамолов, район комсомол комитетининг секретари Х. Икромов, агроном М. Норматов);

Октябрь райони (район партия комитетининг секретари М. Нишонов, район ижроия комитетининг раиси С. Назаров, район комсомол комитетининг секретари М. Қиличев, агроном М. Сувонқулов);

Нарпай райони (район партия комитетининг секретари Н. Эсонов, район ижроия комитетининг раиси У. Примов, район комсомол комитетининг секретари Э. Омонов, бош пиллахона директори Д. Остонов);

Бўз райони (район партия комитетининг секретари М. Эминов, район ижроия комитетининг раиси А. Рустамов, район комсомол комитетининг секретари А. Холматов, бош пиллахона директори А. Усмонов).

АЖОЙИБ АНЪАНА

«БИЗ УЛАРНИ ЯХШИ БИЛАРДИК»

Ўзбекистон Театр жамияти билан Актёрлар уйи ҳамкорликда мунтазам ўтказиб келаётган «Биз уларни яхши билардик» туркумидаги хотира кечалари санъат мухлислари ва кенг жамоатчиликнинг олқишига сазовор бўлмоқда. Шундай бўлиши табиий. Чунки, кеча ташаббускорлари ва ташкилотчилари ўзбек совет театр санъати ривожига муносиб ҳисса қўшган, унинг шон-шуҳратини оширган, ўзига хос, бетакрор ижодлари билан ҳамиша халқимиз ёдида турадиган машҳур санъаткорларни эслаб, ибратли ва хайрли иш қилмоқдалар.

Кечалар мазмунли ва кўтаринки руҳда ўтаётир. Бу тадбирларнинг ҳар бирига олдиндан пухта тайёргарлик кўрилгани ва изчил изланилганлиги самараси, албатта. Ҳар бир кечага бағишлаб албатта фотовиставка ташкил этилади. Ундан санъаткорларнинг ҳаёти ва ижодини кенг акс эттирувчи ҳар хил суратлар ўрин олади. Агар артистлар фильмларда иштирок этган ёки улар ҳақида ҳужжатли картиналар яратилган бўлса, кеча программасига ана шу картиналарни намойиш қилиш ҳам киритилади.

Кечаларда қатнашаётган СССР халқ артистлари, Ўзбекистон ССР халқ артистлари, республикада хизмат кўрсатган артистлар, композиторлар, драматурглар, санъатшунослар, театршунослар, шунингдек, кенг жамоатчилик вакиллари марҳум санъаткорлар ҳақидаги ўз хотиралари билан ўртоқлашмоқдалар, айни вақтда улар ижодининг аҳамияти тўғрисида гапириб, яратган ёки ижро этган асарларидан (роллар, қўшиқлар, рақслар, куйлар) баъзиларини чуқур ҳурмат билан ижро қилиб бермоқдалар. Ҳозирга қадар Нурхон Йўлдошхўжаева, Турсуной Саидазимова, Уйғур, Етим Бобожонов, Аброр Ҳидоятов, Миршоҳид Мироқилов, Назира Аҳмедова, Мария Кузнецова, Маҳсума Қориева, Алексей Козловский, Наримон Алимов, Баҳром Иноятов ва бошқа бир қатор марҳум актёр, актриса, композитор, дирижёр, хонанда, рақкосаларга бағишлаб шундай мароқли хотира кечалари ўтказилди.

— «Биз уларни яхши билардик» туркумидаги кечаларнинг келгусидагиларини ҳам ҳозирдан планлаштириб, кимларга бағишланишини конкрет аниқлаб қўйганмиз, — дейди Актёрлар уйи директори Олияхон Азимова.

Куни кеча Актёрлар уйида бўлиб ўтган навбатдаги хотира кечаси Ўзбекистон ССР халқ артисти, СССР Давлат мукофоти лауреати Обид Жалилов ва Ўзбекистон ССР халқ артисти Шариф Қаюмовга бағишланди. Бу галги кеча ҳам аввалгиларидек мароқли ва мазмунли бўлди. Унга ташриф буюрганлар икки улкан санъаткорнинг ажойиб инсоний сифатлари, ижрочилик маҳоратлари, ўзбек совет театр санъатида қолдирган ўчмас излари ҳақида тўлқинланиб гапиришди.

Ўзбекистон Театр жамияти ва Актёрлар уйи «Биз уларни яхши билардик» туркумида ўтказаётган кечалардек тадбирларни республикамиздаги бошқа санъат масканлари ҳам ташкил қилишса хайрли иш қилинган бўлур эди.

С. ЙЎЛДОШЕВА.

Қарши тикувчилик фабрикасининг фидокор коллективи мўл ва сифатли маҳсулот етказиб бериш учун курашмоқда. Суратда: фабриканинг илғор ишчиси Сония Равшанова.

А. Тўраев фотоси.

Реклама ва эълонлар

ГОССТРАХ ХИЗМАТИДАН ФОЙДАЛАНИНГИЗ!

1979 ЙИЛНИНГ 1 ЯНВАРИДАН СОВХОЗЛАР ВА БОШҚА ҚИШЛОҚ ХЎЖАЛИК КОРХОНАЛАРИГА МАЖБУРИЙ СТРАХОВАНИЕ ЖОРИЙ ЭТИЛГАН.

Колхозлар, совхозлар ва бошқа давлат қишлоқ хўжалик корхоналари томонидан тўланадиган страхование тўловлари етказилган зарарни қоплаш мақсадида страхование фонди ташкил этиш учун белгиланади.

СТРАХОВАНИЕ ҚУЙИДАГИ ШАРОИТЛАРДА ЎТКАЗИЛАДИ:

— қишлоқ хўжалик экинлари ҳосили (табиий пичан ҳосилидан ташқари) улар қурғоқчилик, иссиқлик етарли бўлмагани, ортиқча намгарчилик бўлгани, ивиб кетиши, пайхон бўлиши, музлаши, совуқ уриши, дўл, жала, бўрон, довул, сув тошқини, сел, суғориш манбаларида сув қуриб қолиши ёки камайиши натижасида мазкур жой учун кутилмаган метеорологик ёки бошқа табиий шароитлар натижасида нобуд бўлса ёки зарарланса, шунингдек ёнғин, касаллик ва ўсимлик зараркунандаларидан нобуд бўлган ёки зарарланганда страхование қилинган ҳисобланади.

Қишлоқ хўжалик экинлари юқорида кўрсатилган сабабларга кўра нобуд бўлганда ёки зарарланганда страхование ҳақи етказилган зарар қийматининг 50 проценти миқдорида тўланади. Бу миқдор амалдаги давлат харид нархларига биноан сўнгги 5 йил ичида 1 гектар ерда етиштирилган ҳосил қиймати билан шу йилги ҳосил қиймати ўртасидаги фарқ сифатида ҳисобланади;

— йирик қорамол, қўй, эчки, уй паррандаси ва мўйна ҳайвонлари 6 ойликда, чўчқа ва қуёнлар 4 ойликда, от, туя, хачир, эшак ва буғулар бир ёшида ҳамда асалари уялари табиий офат, юқумли касаллик ва ёнғин туфайли нобуд бўлганда страхование қилинган ҳисобланади. Юқорида қайд қилинган ёшга етмаган чорва моллари, уй паррандалари, қуёнлар ва мўйна ҳайвонлари ҳам табиий офат ва ёнғин туфайли ҳалок бўлганда страхование қилинган ҳисобланади.

Бундай ҳолларда страхование тўловлари етказилган зарарнинг 70 проценти миқдорида тўланади. Бу миқдор баланс (инвентарь) қийматидан келиб чиқиб, ишда фойдаланиладиган молга амортизация пули, қуёнлар ва мўйна ҳайвонларга — териси нархи ҳисобида белгиланади;

— бинолар, иншоотлар, узатиш қурилмалари, куч, иш машиналари ва бошқалар, транспорт воситалари, ускуналар, балиқ овлаш кемалари, ов қуроллари, инвентарлар, сув тошқини, бўрон, довул, жала, дўл, кўчки, ер ости сувлари ҳаракати, сел, яшин уриш, зилзила, чўкиш, ёнғин, портлаш ва авария туфайли вайрон бўлганда (шикастланганда), кўп йиллик экинлар эса юқорида қайд қилинган офатлар, шунингдек, қурғоқчилик, совуқ уриши, ўсимликлар касаллиги ва зараркунандалари туфайли нобуд бўлганда страхование қилинган ҳисобланади.

Страхование тўловлари етказилган зарарнинг 100 проценти миқдорида тўланади. Бу миқдор баланс (инвентарь) қийматидан келиб чиқиб, амортизация чиқимларини чегириб ташлаган ҳолда белгиланади.

СОВХОЗЛАР НОБУД БЎЛГАН ЁКИ ШИКАСТЛАНГАН МУЛКЛАР ҲАҚИДА 3 СУТКА ДАВОМИДА ТЕГИШЛИ ТЕРРИТОРИЯЛАР БЎЙИЧА ДАВЛАТ СТРАХОВАНИЕ ИНСПЕКЦИЯСИГА МАЪЛУМ ҚИЛИШЛАРИ КЕРАК.

Совхозларнинг барча мулклари мажбурий тартибда страхование қилинган ҳисобланади ва страхование тўлови қайтимлари, у тўланган ёки тўланмаган бўлишидан қатъий назар тўланади.

ЎЗБЕКИСТОН ССР ДАВЛАТ СТРАХОВАНИЕ БОШ БОШҚАРМАСИ.

ТЕЛЕВИДЕНИЕ

3 ИЮНЬ, ЯКШАНБА

МАРКАЗИЙ ТЕЛЕВИДЕНИЕНИНГ «ВОСТОК» ПРОГРАММАСИ: 9.00 — Вақт. 9.40 — Зарядкага сафланинг. 10.00 — Будильник. 10.30 — Совет Иттифоқига хизмат қиламан. 11.30 — Ҳужжатли фильм. 12.30 — Музикали киоск. 13.00 — Қишлоқ янгиликлари. 14.00 — Мультфильмлар. 14.30 — Спектакль. 16.05 — Ҳужжатли фильмлар. 16.50 — Цирк майдонида. 17.30 — Бугун — мелиораторлар куни. 17.45 — Хатларингиз асосида. 18.30 — Халқаро панорама. 19.15 — Концерт. 19.30 — Киносаёҳатчилар клуби. 20.30 — Габби. Бадиий фильм. 21.30 — Вақт. 22.05 — — А. С. Пушкин туғилган куннинг 180 йиллигига. 23.15 — Ҳужжатли фильм. 23.25 — Янгиликлар. **ЎЗБЕКИСТОН ТЕЛЕВИДЕНИЕСИНИНГ ПРОГРАММАСИ:** 10.00 — Янгиликлар. 10.10 — Концерт. 10.55 — Бепоён Ватаним менинг. 11.20 — Мультфильм. 11.30 — Оила муҳокамасига. 12.00 — Қувноқ стартлар. 13.00 — Тоғлар чорлайди. Бадиий фильм. 14.20 — Ҳужжатли фильм. 14.50 — Реклама. 18.20 — Фильм-концерт. 18.45 — Бойчечак. 19.15 — Бугун — мелиораторлар куни. 19.30 — Ахборот. 19.45 — Цирк программаси. 20.10 — Дирижёр Дилбар Абдураҳмонова. 20.30 — Ахборот. 20.50 — Концерт. 21.30 — Вақт. 22.05 — Июнь — ҳосил тўплашда ҳал қилувчи ой. 22.20 — Эртага — премьера. **ҚИРҒИЗИСТОН ТЕЛЕВИДЕНИЕСИНИНГ ПРОГРАММАСИ:** 18.00 — Фрунзе кўрсатувлари.

4 ИЮНЬ, ДУШАНБА

МАРКАЗИЙ ТЕЛЕВИДЕНИЕНИНГ «ВОСТОК» ПРОГРАММАСИ: 9.00 — Вақт. 9.40 — Гимнастика. 10.05 — Микола паровоз. Бадиий фильм. 11.35 — Ҳайвонот оламида. 12.35 — Концерт. 12.55 ва 15.00 — Янгиликлар. 15.20 — Ҳужжатли фильмлар. 16.10 — Телестадион. 16.40 — Ўсмирлар ижоди. 17.00 — Онамларнинг мактаби. 17.30 — Ўқитувчига музика дарси. 4-кўрсатув. 18.35 — Беш йиллик. Тўртинчи йил. 19.20 — Дўстларимиз чеҳраси. 20.05 — Опера билан учрашув. 21.30 — Вақт. 22.05 — Операнинг давоми. 23.15 — Янгиликлар. **ЎЗБЕКИСТОН ТЕЛЕВИДЕНИЕСИНИНГ ПРОГРАММАСИ:** 18.20 — Олимпия умидлари. 18.50 — Ёшлик. 19.30 — Ахборот. 19.45 — Ҳужжатли фильм. 20.00 — Инсон саломатлиги йўлида. 20.30 — Ахборот. 20.50 — Концерт. 21.30 — Вақт. 22.05 — Ғалла — ризқ-рўзимиз. 22.25 — Хонадон ва унинг соҳиби. Бадиий фильм. **ТОШКЕНТ ШАҲРИ ВА ТОШКЕНТ ОБЛАСТИ УЧУН:** 18.40 — Болалар учун фильм. 19.00 — Чинор. Кўп серияли бадиий фильм, 1-серия. 20.05 — Янгиликлар. 20.25 — Смеричка ансамбли ижро этади.

РАДИО

3 ИЮНЬ, ЯКШАНБА

БИРИНЧИ ПРОГРАММА. 8.30 — Янги музикали ёзувлар. 9.15 — Табассум. 10.45 — Мелиораторлар сарбдор вахтада. 12.10 — Ўзбекистон ишчиси. 13.00 — Беш йиллик илғорлари ҳақида ҳикоялар. 13.30 Мелиорация ходимлари, Сизлар учун. 14.00 — Ноз-неъмат бунёдкори. 15.40 — Театр микрофон олдида. 17.40 — М. Тошматов куйлайди. 18.15 — Ёшлик. 19.30 — Спорт эшиттириши. 20.25 — Ёш ижрочилар концерти. 21.00 — Табассум. 22.28 — Мелиораторларнинг талабларига биноан концерт. 23.15 — Дам олиш концерти.

4 ИЮНЬ, ДУШАНБА

БИРИНЧИ ПРОГРАММА. 8.30 — Яхши кайфият. 9.45 — Совет турмуш тарзи. 10.15 — Ёзувчилар микрофон олдида. В. Зоҳидов сўзи. 12.00 — Ўзбекистан индустриальний. 13.00 — «Ударник» совхозида. 13.30 — Киев мюзикхоли — Ўзбекистон радиосининг меҳмони. 14.00 — Ғаллазорлар мавжи. 18.15 — Иқтисодий билимлар радиоуниверситети. 18.50 — Ёшлик. 20.25 — Халқ ҳофизларининг концерти. 21.00 — Абу Али ибн Сино туғилган куннинг 1000 йиллигига. 22.28 — С. Зуннунова шеърлари билан айтиладиган қўшиқлар. 23.20 — Дам олиш концерти.

СПОРТ

ФУТБОЛ:

ПЕШҚАДАМЛАР МАВҚЕИ

Кеча «Спартак» ва Ростов-Дон армиячилари учрашуви билан мамлакат чемпионатининг 11-тур ўйинлари якунланди. Бўлиб ўтган учрашувларда дуранг ҳисоби қайд қилинмади. Кўпдан бери пешқадамлик қилиб келаётган «Шахтёр» ва тбилисилик динамочилар ўз ҳисобларига қимматли очколар ёзиб, мавқеларини мустаҳкамлаб олишди. «Локомотив» ва «Заря» футболчилари мавсумда иккинчи ғалабага эришиб, ўйинлар жадвалида икки поғона юқори кўтарилишди. Ленинградлик футболчилар олтинчи ўринга кўтарилдилар. «Пахтакор» эса сафар учрашувларидан яна «қуруқ» қайтди.

Учрашувларда қуйидаги ҳисоблар қайд қилинди: «Динамо» (М) — ЦСКА — 2:1, «Динамо» (К) — «Қайрат» — 2:1, «Заря» — «Пахтакор» — 4:1, «Черноморец» — «Динамо» (Тб) — 0:1, «Шахтёр» — «Арарат» — 2:0, «Зенит» — «Динамо» (Мн) — 2:1, «Торпедо» «Нефтчи» — 1:0, «Крилья Советов» — «Локомотив» — 0:4.

Ўйинлар жадвали қуйидагича бўлди:

	Ю	Д	М	Т	О
Шахтёр	8	3	0	20-3	19
Динамо Тб	8	3	0	18-3	19
Динамо М	7	2	2	12-5	16
Динамо К	6	3	2	13-7	15
Динамо Мн	5	3	3	14-9	13
Зенит	5	2	4	14-16	12
Спартак	4	4	1	10-9	12
Черноморец	4	3	5	11-11	11
Торпедо	4	3	4	11-10	11
Арарат	2	7	3	10-11	11
ЦСКА	4	1	6	15-14	9
Пахтакор	3	3	5	12-20	9
Локомотив	2	5	4	15-13	9
Заря	2	5	5	13-16	9
СКА	1	7	2	9-13	9
Нефтчи	2	3	7	3-14	7
Кр. Советов	2	1	8	6-20	5
Қайрат	1	2	8	7-21	4

ЧИМ ХОККЕЙ:

МАЙДОНДА — ҚИЗЛАР

Тошкент ва Андижонда хоккейчи қизлар командаларининг биринчи марта ўтказилаётган мамлакат чемпионати байроғи кўтарилди. Олий лига коллективлари иштирок этаётган дастлабки чемпионат баҳсида 10 та команда иштирок этмоқда. Коллективлар икки группага бўлинган. Тошкентда Москва ва пойтахт области спартакчилари, «Крилья Советов» (Москва), «Спартак» (Боку) ва Тошкентнинг «Университет» командалари куч синашаётган бўлсалар, Андижонда Олмаота, Киев, Горький спартакчилари, Москва жисмоний тарбия институти талабалари ҳамда «Андижанка» командаси қизлари майдонга тушдилар. Дастлабки учрашувда андижонликлар горькийлик спартакчилар билан, тошкентлик хоккейчилар эса пойтахт области командаси билан ўзаро куч синашдилар.

КОМСОМОЛ РУЛЛАНМАСИ БИЛАН

Кашқадарё области комсомол ёшларидан 30 киши Бутун- [illegible]

КИТОБЛАР ОЛАМИДА

КУРАШ ВА ИЖОД ТАСВИРИ

Лазиз Қаюмовнинг яқиндагина рус тилида нашр этилган «Ҳамза» китоби[*] ҳамзашуносликда бир қадар янги саҳифа ташкил этади, дейиш мумкин. Китобда биринчи Ўзбекистон ССР халқ шоири Ҳамза ҳақидаги биографик маълумотлар айрим янги фактлар билан уйғун ҳолда берилади. Олимнинг конкрет текширишлар натижасида шоир автоними (ҳақиқий ва тўлиқ номи)ни аниқлаши ҳам диққатга сазовордир, яъни шоирнинг автоними Ҳамза Ибн Яминович Холбоевдир.

Ўз ижодий ва ижтимоий сиёсий фаолияти билан чинакам инқилоб жарчиси ва ҳимоячиси бўлган Ҳамзанинг ана шу йўналишдаги фаолиятининг қачон бошланганлиги масаласи, табиийки, алоҳида аҳамиятга молик. Тадқиқотчи муҳим ҳужжатли далиллар асосида Ҳамзанинг шоир ва гражданин сифатида туғилиш йили 1905 йил — яъни биринчи рус революцияси бўлган йил эканлигини кўрсатади.

Китобда Ҳамзанинг ўз маърифатпарварлик ғояларини амалга ошириш учун қилган ишлари батафсил баён қилинган. Шоир ўзининг ғоявий мухолифларининг кескин қаршиликларига қарамасдан меҳнаткаш халқ фарзандлари учун мактаблар очади ва бу мактаблар учун замонавий руҳдаги дарсликлар ёзади. Партия ва ҳукуматнинг топшириғига биноан турли жойларга бориб, маданий-маърифий ишлар олиб боради. Ҳамзанинг ҳаёти ва ижоди юзасидан мукаммал тадқиқотлар олиб борган Л. Қаюмов унинг театрга мурожаат қилиши ҳам ана шу маърифатпарварлик ғояларини амалга ошириш мақсади билан боғлиқ эканлигини алоҳида уқтириб ўтади.

Улуғ Октябрь социалистик революциясини зўр қувонч билан кутиб олган Ҳамза Коммунистик партия ва Совет ҳокимияти ғояларининг жанговар тарғиботчисига айланди. Революция ғалабаларини мустаҳкамлаш, уни ички ва ташқи душманлардан мардона ҳимоя қилиш ва меҳнаткашларни бирлашишга чақирувчи революцион шеърлар ва қўшиқлар яратади. Ҳамзанинг бу даврдаги фаолияти ва унинг революцион поэзияси китобда ёрқин таҳлил этилган.

Ҳамзашунос олим Ҳамзанинг анъанавий мураккаб шеърий формалардан содда, халққа тушунарли бўлган формаларга биринчи бўлиб ўтганлигини, халқ тилининг тасвирий кучидан, содда образлилигидан маҳорат билан кенг фойдаланганлигини, унинг чинакам новаторлигини таъкидлайди. Ҳамзанинг ўзбек адабиётига янги темалар, янги қаҳрамонликларнигина эмас, балки социалистик мазмунга тўла мос келадиган янги бадиий формаларни ҳам олиб кирганлигини айтади. Ана шу йўсинда Ҳамза ўзбек совет адабиётининг асосчиси эканлиги кўрсатиб берилади.

Китобда тадқиқотчи Ҳамзанинг драматурглик фаолиятига кенг ўрин беради. Ҳамза драмаларининг ёзилиши билан боғлиқ бўлган қизиқарли материалларни келтиради, драмаларнинг тематикасига диққатни қаратади. Муҳим драматик асарларни таҳлил қилиб беради. Совет адабиётининг олтин фондидан муносиб жой олган «Бой ила хизматчи» драмасини атрофлича таҳлил қилиб, Ҳамза бу асари билан ўзбек совет адабиётида социалистик реализм методига асос солганлигини таъкидлайди.

Профессор Лазиз Қаюмовнинг ушбу китоби сўнгги варақларини ўқирканмиз, оташин шоир, ҳақиқий маърифатпарвар, революционер Ҳамзанинг яхлит образи кўз ўнгимизда ёрқин намоён бўлади ва биз алоҳида мамнуният ҳамда ифтихор ҳисси билан китобни ёпамиз.

Н. МАҲМУДОВ,
филология фанлари кандидати.

[*] Л. Каюмов. Хамза. Литературно-биографический очерк. Издательство литературы и искусства имени Г. Гуляма. Ташкент — 1979 г.

ҲЕЧ КИМ, ҲЕЧ НАРСА УНУТИЛМАЙДИ

ЁДГОРЛИК ПОЙИДАГИ ГУЛДАСТА

...Саодат Янгийўл мой заводида лаборантлик қиларди ўшанда. Бўйи-басти келишган, абжир, гапга чечан бу қизни заводда ҳамма ҳурмат қиларди.

Бир куни Саодатни район комсомол комитетига чақириб қолишди. Секретарь хонасида завод ёшларидан яна уч-тўрт йигит-қиз ўтиришибди. Райком секретари ҳол-аҳвол сўрашгач, гап бошлади:

— Сизларга маълумки, корхонангиз коллективи Самарқанддаги ҳарбий қисмни ўз оталиғига олган, бир неча кундан кейин мамлакатимизда Қизил Армия куни нишонланади. Қисм комсомоллари ана шу тантаналарда қатнашишга сизларни таклиф этибди.

Бу хушхабар Саодатнинг қалбини қувончга тўлдирди. Йигит-қизлар сафарга отланишди.

Янгийўлликларни ҳарбийлар самимий кутиб олишди. Байрам олди кунлари қисмда учрашувлар, суҳбатлар ўтказилди, оталиқ завод ишчиларининг вакиллари солдатларга ўз коллективларининг меҳнатда эришаётган муваффақиятлари тўғрисида фахр билан сўзлаб бердилар, совғалар топширдилар.

Ўша кезларда Саодатнинг дугонаси Наима Турсунова Самарқандда яшарди. Сафар охирлаётганида Саодат уларникига ташриф буюрди. Наиманинг эри офицер бўлганидан уларникига бир неча ҳарбий киши келди. Бир оздан сўнг уй эгаси меҳмонларга ҳарбийларни таништирди. Улардан бири сиёсий ходим Турсун Отабоев эди.

Шу сафар сабаб бўлди-ю, [illegible]

...1941 йил 22 июнь. Саодат аллақандай гумбирлаган овоздан чўчиб уйғонди. Юраги орқасига тортиб кетди. Қўрқув ичида атрофга олазарак назар ташлади. Эри йўқ. Фарзандлари ухлаб ётишибди. Яна портлаш овози эшитилди. «Ажабо, бу нимаси? Уруш дегани шу бўлмасин тағин!» — Саодатнинг хаёлини мана шу фикр чулғаб олди. У апил-тапил кийиниб, ташқарига чиқди. «Ҳа, кечқурун у кишининг безовталик сабаби шу экан-да», — деди ўзига-ўзи Саодат.

Тонг ота бошлади... Эрталаб еттилар чамаси Отабоев югургилаб уйга кирди. Болаларини бағрига босди, Саодат унга ташланди.

— Азизим, — деди Турсунбой. — Уруш бошланди. Гитлерчилар бугун кечаси чегарамизни хиёнаткорона бузди. Бу ердан тезда орқага кетасизлар. Ҳозир машина келади. Дадил бўл. Ахир, сен офицернинг хотинисан-ку! Ўзларингга эҳтиёт бўлинглар. Дийдор кўришгунча хайр энди!

Улар кўчада алламаҳалгача Отабоев айтган машинани кутишди. Бироқ, ундан дарак йўқ. Душман энди ўқ ёмғирини тобора кўпроқ ёғдирмоқда. Кўчада, атроф-теваракда снарядлар портлаб турибди. Улардан бири Саодатлар турган уйга тушди. Уйнинг шипи осмонга учди. Саодат болаларини етаклаб, шу атрофдаги ертўлага кирди. Кўп ўтмай, ташқаридан кимнингдир:

— Саодат опа, қаердасиз? — деган овози эшитилди. У дарҳол болаларини етаклаб ташқарига чиқди. Чақирган Абдусаттор деган жангчи йигит эди. У шоша-пиша [illegible]

[illegible] га уради. Гитлерчилар аллақачон шаҳарни бомбардимон қила бошлашибди. Штаб биноси ҳам ўт ичида. Ҳамма машинадан тушди. Ким қаёққа боришини билмайди. Саодат болаларини етаклаб, эман дарахти соясига борди. Хўрлиги келди. Халқумига бир нарса тиқилгандай бўлди, йиғлаб юборди. Шу пайт рўпарасида бир йигит пайдо бўлди. У ярим ўзбекча, ярим туркманча:

— Ие, сиз комиссаримизнинг аёлисиз-ку! — деди. — Мен полк алоқачисиман. Ҳозиргина ўша ердан келдим.

Саодат йўқотган нарсасини топиб олган боладай севиниб кетди, кўз ёшларини тез-тез артди-да, эрини сўраб-суриштирди.

Туркман йигити нима деярини билмай қолди. Саодат бўлса, ҳамон жавоб кутар, сабрсизлик билан унга тикилиб турарди. Начора. Йигит бўлган воқеани баён қила бошлади:

— Комиссар бизнинг батальонимизда эди. Душман билан роса олишдик. Оқибатда чамаси қирқ киши қолдик. Турсунбой ака ҳам пулемётини судраб ва бизларни ҳужумга чорларди. Биз ўрмон ичидаги йўлдан анча юрдик, четга чиқдик. Ҳар биримиз окоп қазиб, душман йўлини тўсадиган бўлдик. Шу чоқ фашист танклари, бронемашиналари устимизга ёпирилди. Ўққа тутдик. Анчасини сафдан чиқардик. Юзга яқин душман ер тишлади. Бироқ яна танклар галаси кўринди. Комиссарга шу пайт ўқ тегиб, қулади. Мени ёнига чақириб, топшириқ билан штабга жўнатди. Ўзи, қолган жангчиларимиз жон- [illegible]

[illegible] буғдойзорларда, пана ерларда яшириниб ётишарди.

Урушнинг еттинчи куни эди. Душман самолёти йўлда тўда бўлиб бораётганларни ўққа тутди. Шу пайт Саодат икки қизини, бир ярадор солдат эса, Арслонни қучоқлаб, ҳар томонга қочди. У буғдойзорга кириб ётди. Ёнида снаряд портлади. У хушидан кетиб йиқилди... Ўқ овозлари тингач, ўрнидан турди. Қизлари нарида бир солдат қўлида, лекин Арслонбек қани?! У дод солди. «Арслонбек, ўғилгинам!» дея бақира бошлади. Ҳеч ким овоз бермади. Унинг кўзи олдида ўғли ғойиб бўлди.

Икки қизини бағрига босган Саодат поездма-поезд юриб, не-не азоблар билан 39 кун деганда Тошкентга кириб келди.

Шифокорлар Саодатнинг ярасини тузатишди, қизи Фотимани даволашди.

— Бу яралар-ку битиб кетди, — дея хотирлайди Саодат Райхонова. Лекин, кўнглидаги икки яра — вафодор эр, севимли фарзанд доғининг яраси битмайди.

Лаънати урушнинг дастлабки кунларида бу оғир жудолик эндигина йигирма бир баҳорни кўрган Саодатнинг қалбида ана шундай аламли из қолдирди.

...Қўлимизда Украина ССР, Горохов район газетасининг ўтган йил ноябрь ойида чиққан бир неча сони. Уларда қардош республика тупроғини фашист босқинчиларидан тозалаш учун олиб борилган шиддатли жангларда жонларини фидо қилган халоскорлар тўғрисида меҳр-муҳаббат билан ҳикоя қилинади. Бу ердаги лавҳалар Тошкентдаги Ленин номли ҳарбий билим юртини тугатиб, 124-ўқчи дивизиянинг 781-полкида катта сиёсий раҳбар лавозимида душман билан бўлган жангда урушнинг биринчи куни қурбон бўлган Турсунбой Отабоевнинг жасоратига бағишланган.

Халоскорлар дафн этилган Терявтич қишлоғида улар хотирасига обида ўрнатилган. Бу ердан зиёратчилар аримайди, [illegible]

З. КУРТНЕЗИРОВ.

Ўзбекистон ССР Савдо министрлигининг

ТОШКЕНТ ҲУНАР-САВДО БИЛИМ ЮРТИ

1979—80 ЎҚУВ ЙИЛИ УЧУН

ЎҚУВЧИЛАР ҚАБУЛ ҚИЛАДИ

Билим юрти баққоллик-кондитерлик, гастрономия, гўшт-балиқ, сут маҳсулотлари, газламалар, тикув бўлимлари, пойафзаллар, трикотаж, галантерея, парфюмерия, маданий-маиший ва хўжалик молларининг юқори малакали сотувчи контролёр-кассирларни тайёрлайди.

МАШҒУЛОТЛАР — 1 СЕНТЯБРДА БОШЛАНАДИ.

Ўқиш муддати — 1 йил.

БИЛИМ ЮРТИГА ЎЗБЕКИСТОН ШАҲАРЛАРИДА ЯШАЙДИГАН 15 ЁШДАН 20 ЁШГАЧА (ҳамда Совет Армияси сафида ҳарбий хизматни ўтаб қайтган 23 ёшгача) БЎЛГАН 8, 9, 10 СИНФ ҲАЖМИДА МАЪЛУМОТЛИЛАР КИРИШ ИМТИҲОНЛАРИСИЗ ҚАБУЛ ҚИЛИНАДИ.

Билим юртини тугатганларга «КИЧИК СОТУВЧИ», «СОТУВЧИ», «СОТУВЧИ-КОНТРОЛЁР-КАССИР» деган малака унвони берилади.

Ўқувчиларга 32 сўмдан стипендия берилади, етим қолган болаларга, ота-она қаровисиз қолган болаларга ва Улуғ Ватан урушининг 1, 2 группа инвалидларининг болаларига 41 сўмдан стипендия берилади.

Бошқа шаҳарлардан келганлар ётоқхона билан таъминланадилар.

Ишлаб чиқариш практикаси Тошкент шаҳридаги илғор магазинларда, ГУМ ва «Гастроном» республика конторасига қарашли йирик магазинларда ўтказилади.

Билим юртида ўқиш муддати меҳнат стажига киради.

Билим юртига кирувчилар қуйидаги ҳужжатларни топширадилар: билим юрти директори номига ёзилган ариза, маълумоти тўғрисидаги гувоҳнома (асли); туғилганлиги тўғрисидаги ҳужжат (асли), турар жойидан справка, таржимаи ҳоли, 286-формадаги медицина справкаси, 3х4 см. катталикдаги 3 дона фотосурат, халқ депутатлари Совети шаҳар ижроия комитети савдо бўлимининг йўлланмаси (давлат савдо бўлимининг дирекциясидан йўлланма).

Билим юртининг адреси: Тошкент — 173, Вобир кўчаси, 3-уй, Телефон 78-44-30. (4, 9, 19-трамвайларнинг «Чўпон ота», 13, 70-автобусларнинг «Медицина тез ёрдам касалхонаси» бекатлари).

БУХОРО ШАҲРИДА

(педагогика институти биносида)

20, 21 июнь кунлари [illegible]

«ПАХТАКОР» РЕСПУБЛИКА МАРКАЗИЙ СПОРТ КОМБИНАТИДА [illegible]

ФУТБОЛ

Театр

ҲАМЗА НОМЛИ ЎЗБЕК ДАВЛАТ АКАДЕМИК ДРАМА ТЕАТРИДА — 3/VI да Келинлар қўзғолони (12.00), Кўрмайин босдим тиконни (19.30).

[illegible]

Редактор М. ҚОРИЕВ.

СОВЕТ ЎЗБЕКИСТОНИ
Редакция адреси: 700000, Тошкент—П, Ленин кўчаси, 41.
Орган ЦК Компартии Узбекистана, Верховного Совета и Совета Министров Узбекской ССР.
ТЕЛЕФОНЛАР: [illegible]
Р. 02015. Индекс 64583. Е. — 125.